Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 213 (7954). ◆ 11 ноябрь, 1982 йил ▲ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

● Чирчиқ пойабзал фабрикасининг ишчиси, тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар зарбдори Раҳим Ҳакимов бу беш йилликни 3,5 йилда бажариш мажбурияти асосида иш юритаяпти. Тажрибали пойабзалчи «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» социалистик мусобақасига қўшилиб, юбилейга қадар беш йилликнинг 2,5 йиллик планини бажаришга ваъда берган.

В. Сироткин фотоси.

ЙИЛНИ УЛКАН ЗАФАРЛАР БИЛАН ЯКУНЛАЙЛИК

60 СССР

ОЛТИНЧИ МИЛЛИОН ҲИСОБИГА

ҲОСИЛ ВАХТАСИ

ЎЗБЕКИСТОНДА бу йилги куз серёғин ва совуқроқ келди. Бу пахта йиғим-теримини қийинлаштирмоқда. Аммо, об-ҳаво инжиқликларига қарамай, терим бир дақиқа ҳам тўхтатилмаётир. Қабул пунктларига топширилаётган хомашё кун сайин кўпайиб боряпти. Давлат ҳозирнинг ўзидаёқ 5,5 миллион тонналик ўзбек пахтасини қабул қилиб олди. Олтинчи миллион ҳисобига хомашё сотиш давом этяпти. Бухоро ва Хоразм областлари, Қорақалпоғистон Автоном Республикаси қишлоқ меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планларини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Тошкент области деҳқонлари социалистик мажбуриятларини ортиғи билан адо этишди. Улар қабул пунктларига 470 минг тоннадан зиёд хомашё етказиб бердилар. Кейинги ўн йил давомида тошкентликлар республика пахтакорлари мусобақасида мунтазам карвонбошилик қилиб келишмоқда. Кадрларнинг маҳорати, ишга сидқидилдан муносабатда бўлиш жуда қўл келаётир. Ўзбекистонда ғўзага ишлов беришнинг кўплаб илғор усуллари вужудга келди. Шулар орасида «Тошкент технологияси» алоҳида ажралиб туради. Бу илғор технология вақт имтиҳонидан ўтиб, ўзининг жуда самарали эканлигини тасдиқлади. Унинг моҳияти нимада?

— Аввало, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибаси кенг қўлланила бошланганидадир, — дея ҳикоя қилади Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари М. Мусахонов. — Бу ҳар бир цикл ишни бажариш муддатларини сезиларли даражада қисқартиришга ёрдам берди.

Илгарилари пахта йиғим-терими мавсуми декабрь ойининг охирларигача чўзилиб кетарди. Эндиликда эса область пахта сотиш давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни жуда қисқа муддатда — 20-25 иш кунида бажараётир. Йиғим-терим графиги пухта ишлаб чиқилган. «Пахта даласи — тайёрлов пункти» конвейерининг барча звенолари аниқ ҳаракат қилаётир. Агар бирор звенода узилиш содир бўлиб қолса, зудлик билан чора кўрилади. Бу ерда коммунистларнинг, уларнинг жанговар штаблари бўлган район партия комитетларининг хизмати беқиёсдир.

Мисол учун Тошкент область Бўка районини ва Бухоро область Ғиждувон районини олиб кўрайлик. Улар пахта тайёрлаш планини 18-20 иш кунида бажардилар.

— Асосий сир меҳнатни аниқ ташкил этиб, вақтни беҳуда ўтказмасликдадир, — ҳикоя қилади Бўка район партия комитетининг биринчи секретари Т. Исломов.— Ҳатто ёмғир ёғиб турган кунларда ҳам районда йиллик планнинг бир процентидан ҳам ошириб пахта тайёрланди. Йиғим-терим мавсуми қизғин паллага кирган кезларда эса бу рақам 10 процентгача кўтарилди.

— Юксак ижрочилик интизоми муҳим аҳамиятга эгадир, — дейди Ғиждувон район партия комитетининг биринчи секретари С. Раҳимов ўз ҳамкасби фикрини қўллаб-қувватлаб. — Бизда йиғим-теримда 60 мингдан кўпроқ киши иштирок этяпти. Уларнинг ҳар бири — хоҳ чевар теримчи бўлсин, хоҳ механизатор — ўз ўрнини аниқ билади. Пухта ўйлаб, онгли равишда бажарилган меҳнат — муваффақиятнинг ишончли гаровидир.

Бу принцип фақат йиғим-терим давридагина қўлланилмайди. Ғўзага ишлов беришдаги барча жараёнларда ҳар бир ишни оби-тобида, қисқа муддатларда бажариш бош вазифа қилиб қўйилган. Аввалига сув танқислиги кескин сезилиб, кейинчалик ёғингарчилик кўпайиб кетган бу йилги мушкул шароитда ана шу тадбирлар муҳим аҳамият касб этди. Барча суғориш манбаларида сувнинг сатҳи пасайиб кетди, кунлар исиб, илиқ шамол эсди. Одамлар эса ана шундай шароитларда ҳам саросимага тушмадилар. Аксинча, янада ғайрат билан, уюшқоқлик билан меҳнат қилдилар. Ғўзанинг ўсишдан ортда қолишига йўл қўймаслик учун агротехниканинг барча усулларидан тўла фойдаланишга тўғри келди. Сувнинг ҳар бир томчисидан, минерал ўғитлардан оқилона фойдаланилди, ҳосил зараркунандаларига қарши биологик усуллар кенг қўлланилди. Натижада табиий офат таъсири кескин камайди.

Ака-ука Ҳазратқул ва Абдували Қўшаевлар бошқалар қатори зарбдорларча меҳнат қилдилар. Улар кўкламда Жиззах даштида янги ташкил этилиб, Зарбдор райони хўжаликлари қаторига қўшилган «Прогресс» қўриқ совхозига келган эдилар. Ака-ука Қўшаевлар раҳбарлик қилган ҳар бир бригада дашт бағридан 47 гектардан ер юлиб олиб, биринчи марта уруғ қадади. Чигит текис униб чиқди. Аммо жазирама кунлар бошланиб кетди, сув етишмади. Қудуқлар ёрдамида ер ости сувлари эгатларга оқизилди. Хуллас, матонат ва жасорат эвазига қўриқ бағридаги ниҳоллар сақлаб қолинди. Ана шу гектарлардан ўртача 25 центнердан хомашё йиғиштириб олинди. Ҳосилнинг деярли ҳаммаси машиналарда терилди. Ака-укаларнинг ўзлари «зангори кема»лари бункерларидан 130 тоннадан пахта тўкишди.

Қўриқ ерда мўл ҳосил етиштирилди, одамлар унинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олишга ҳаракат қилишяпти. Ҳозир далада меҳнат қилаётган ҳар бир киши улкан ишга алоқадор эканлигини ҳис этиб турибди. Шаҳарликлар деҳқонларга ёрдамга келишган. Ҳосил учун курашнинг сўнгги довони яқинлашиб қолди. Ҳозирги ёғин-сочинли кунларда ҳосилни тўла сақлаб қолиш ҳусусида қайғуриш керак.

«Оқ олтин»-мавсуми маррага яқинлашмоқда. Ўзбек пахтакорлари учун бугунги кунда етиштирилган жами ҳосилнинг сўнгги тонналари ва граммларигача йиғиштириб олишдан муҳимроқ ва масъулиятлироқ вазифа йўқ.

И. МУКИМОВ,
«ПРАВДА» мухбири.
ЎЗБЕКИСТОН ССР.
(«Правда» газетасининг 10 ноябрь сонидан).

ТИНЧЛИК ИДЕАЛЛАРИГА САДОҚАТ

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг конвейеридан тушган тракторлар колоннасини тинчлик каптарининг тасвири ишланган плакат безади. Қишлоқ хўжалик машиналари ёш бунёдкорларининг кўп минг кишилик отряди тинчлик учун курашда қатнашаётган, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун уруш хавфига қарши курашаётган планетанинг барча ёшлари билан бирдамлигини шу тарзда изҳор этди.

Ёш тракторсозларнинг қўллари билан яратилган пўлат баҳодирлар ҳозир мамлакатимизнинг барча пахтакор республикаларидагина эмас, шу билан бирга Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги кўпгина давлатларда ҳам муваффақият билан ишламоқда. Корхонанинг ёшлардан иборат коллективи пландан ташқари 302 трактор ва 73 прицеп, кўплаб бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарди.

(ЎзТАГ).

Республика олимлари — мамлакат юбилейига

Ўзбекистон меҳнаткашлари, барча совет кишилари шонли юбилей — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини катта ва қувончли байрам сифатида нишонлашга ҳозирлик кўрмоқдалар. Улар бу юбилейни экономика, фан ва техникани ривожлантиришда янги-янги муваффақиятлар билан нишонламоқдалар, халқнинг маданий ва умумий маълумот савияси ошмоқда, жамоат фаровонлиги юксалмоқда. Республика Фанлар академиясининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб 10 ноябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали умумий йиғилишида ана шулар ҳақида гапирилди.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти академик П. Н. Федосеевга сўз берилади. У йиғилиш аҳлига СССР Фанлар академиясининг президиумидан қизғин саломлар топширади. П. Н. Федосеев ўз нутқида Ўзбекистон олимларининг фундаментал ва татбиқий фанлар соҳасида, республика ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга, саноатда, капитал қурилишда ва қишлоқ хўжалигида ,хусусан, пахтачиликда илғор технологияларни яратишга қаратилган илмий ечимлар соҳасида эришган ютуқларини қайд этиб, партия XXVI съездининг КПСС Марказий Комитети кейинги пленумларининг қарорларидан, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларидан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII Пленумининг қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларга тўхталиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов «СССР халқларининг дўстлиги ва Ўзбекистонда илм-фаннинг ривожланиши» мавзуида доклад қилди. Докладда ва йиғилишда сўзланган нутқларда таъкидлаб ўтилганидек, ўн биринчи беш йиллик етук социализм шароитида жамиятимизни ривожлантиришнинг илмий асосланган стратегиясини белгилаб берган партия XXVI съезди қарорларининг қудратли таъсири остида ўтмоқда. Республиканинг барча муваффақиятлари, илм-фан равнақ топганлиги миллий сиёсат ленинча принциплари муттасил амалга ошириб борилаётганлиги билан боғлиқдир. Ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентдаги тантаналарда республикада илм-фан равнақига юксак баҳо берди.

Эндиликда Ўзбекистон қудратли илмий-техника потенциалига эгадир — муҳим илмий проблемаларга доир тадқиқотларни 36 минг нафардан кўпроқ киши, шу жумладан мингга яқин фан докторлари ва ўн уч мингдан зиёд фан кандидатларидан иборат олимларнинг катта отряди олиб бормоқда. Республикада салкам икки юзта илмий-тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртлари бор.

1920 йилда Туркистон, эндиликда Тошкент Давлат университетини ташкил этиш тўғрисидаги Лениннинг машҳур декрети билан Ўзбекистонда катта фаннинг пойдевори қўйилганлиги йиғилиш минбарида туриб гапирилди. Марказдан келган ўнлаб рус олимлари миллий — илмий-кадрларнинг яхши устозлари ва мураббийлари бўлдилар. Ўзбекистон ССР фанлар академиясининг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги партия, унинг ленинчи Марказий Комитети, шахсан ўртоқ Леонид Ильич Брежнев республикада илм-фанни ривожлантириш, тараққий этган социалистик жамият ҳаёти ва фаолиятининг барча соҳаларида унинг ролини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганликларини кўрсатувчи ёрқин ва ишонтирарли далилдир.

1982 йилги СССР Давлат мукофотлари билан тақдирланган ишлар коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга ўзбек олимлари қўшаётган ҳисса муттасил ортиб бораётганлигининг янги ифодасидир. Ўзбекистон олимларининг В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатида ғоят самарали бош жараён технологияси ҳамда ускуналарини ишлаб чиқиб жорий этиш, шунингдек қоракўл қўйларнинг янги типларини яратиш каби тадқиқотлари мукофотга сазовор бўлди.

Республика олимлари экономика ва маданиятни ривожлантиришга қўшадиган ҳиссаларини кўпайтиражаклари, бундан буён ҳам илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаб, мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини муваффақиятли равишда амалга оширишда, пахтачиликни янада юксалтиришда ёрдам берадиган илмий лойиҳалар устидаги ишларни давом эттиражаклари йиғилишда қайд этиб ўтилди.

Сўзга чиққан кишилар планетада тинчликни, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида, кескинликни юмшатиш йўлида изчил кураш олиб бораётганликлари учун партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан Леонид Ильич Брежневга астойдил миннатдорчилик изҳор қилдилар.

● Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Жан Брер йиғилиш минбарига чиқиб, империализмга қарши курашда шонли революцион анъаналарга, барча мамлакатлар меҳнаткашлари бирдамлиги улуғ ишига содиқ эканликлари учун совет кишиларига миннатдорчилик сўзларини билдирди. У барча мамлакатлар коммунистлари интернационал ҳамдўстлигининг рамзи сифатида Париж коммунаси жанговар байроғини Тошкентга олиб келди. В. И. Ленин Париж коммунаси ишини ўлмас иш деб айтган эди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

250 КИЛОГРАММДАН ОРТИҚ

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз чорвадорлари ўтган йил якуни бўйича Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг совринини олишга муваффақ бўлган эдилар. Улар бу йил ҳам ишни илғорлар тажрибаси асосида ташкил этиб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Ҳозиргача фермадаги мавжуд соғин сигирлардан 600 тоннадан ортиқ, мўлжалдагидан анча кўп сут соғиб олинди. Бу ҳар бир бош соғин сигирдан ўтган йилнинг шу вақтдагига нисбатан 250 килограммдан ортиқдир. Йиллик планга қўшимча 17 тонна гўшт топширилди.

Колхоз аъзолари шу кунларда қиш мавсумига қизғин тайёргарлик кўришяпти. Ҳозиргача 5000 тоннага яқин дағал хашак, 1600 тоннадан ортиқ беда, 810 тонна сенаж, 121 тонна ўт уни ва бошқа ем-хашак жамғарилди, бу соҳадаги планлар ошириб бажарилди.

Б. СОЛИҲОВ.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

70 ЦЕНТНЕРДАНГА ЕТАДИ

● БЕКОБОД. «Далварзин» совхозининг 1-бўлимидаги республикада хизмат кўрсатган пахтакор, Ленин ҳамда Октябрь революцияси орденлари кавалери Бобохон Отахонов бошлиқ бригада пахтакорлари зиммага олинган социалистик мажбуриятни шараф билан уддалашди. Ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил йиғиштириб олиниб, давлатга жами 600 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Бу юксак хирмоннинг тезроқ уйилишига механик-ҳайдовчи Маҳмуд Усмонов, чевар теримчилардан Муҳаббат Маткаримова, Адолат Умаралиева, Муҳаббат Отахоноваларнинг қўшган ҳиссалари салмоқли бўлди. Қори Ниёзий номли 56-ўрта мактаб ўқувчилари ҳам пахтакорларга яқиндан ёрдам бериб, бригада далаларидан 300 тоннага яқин «оқ олтин» йиғиштириб олишди.

Айни кунларда бригада азаматлари йиғим-терим суръатини пасайтирмасликка, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил салмоғини 70 центнерданга етказишга астойдил ҳаракат қилишаяпти.

УЧИНЧИ ДОВОН САРИ

● ОҚҚЎРҒОН. Навоий номли колхознинг Беҳзод Тошалиев бошлиқ бригадаси заршунослари ҳам социалистик мажбуриятларини бажаришди. Мавжуд 52 гектар пахта майдонидан пландаги 32 центнер ўрнига 43 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ҳосилнинг 85 проценти биринчи сортларга сотилди. Чевар теримчилардан Хонзода Киборова, Ҳулкар Исмоиловалар шу кунгача хирмонга ўз этакларидан 5,5—6 тоннага яқин пахта тўкишди.

Бригада аъзолари ҳозирги кунда далалардаги «оқ олтин»нинг сўнгги мисқолларини ҳам қолдирмай йиғиштириб олиб, ҳосилдорликни 45 центнерданга етказиш учун курашишяпти.

ҲАММА САФАРБАР

● ЧИНОЗ. Айни кунларда район пахтакорларига Калинин районидаги 110 ташкилот ва муассаса, 17 та колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари, шунингдек, 43 ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари яқиндан ёрдам беришаяпти. Шу кунгача ҳашарчилар томонидан «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Охунбобоев номли колхозлар, «Партия XXIV съезди» совхози далаларидан 4,5 минг тоннадан ортиқ ҳосил йиғиштириб олинди. Бу юксак хирмонга давлат лойиҳалаш илмий текшириш институти ишчи-хизматчилари ўзларининг 80 тонналик, «Госкомсельхозтехника» Ўртаовул районлараро бирлашмаси меҳнаткашлари эса 40 тонналик пахталари билан муносиб ҳисса қўшишди. Булардан ташқари Калинин районидан келган мактаб ўқувчилари ҳам хирмонга салмоқли ҳисса қўшишяпти. Ҳашарчилар ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада К. Маркс номли 34-, Куйбишев номли 35-, Гагарин номли 40-, ҳамда Ҳ. Олимжон номли 20-ўрта мактабларнинг ўқувчилари пешқадамлик қилишаяпти.

ЯНА ЮЗ ТОННА ТЕРИЛАДИ

● БЎКА. Янгиобод шаҳридаги 174-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти талабалари кунига 7—10 тоннадан «оқ олтин» териб, ҳашарчилар ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада ғолибликни қўлдан бермай келишяпти. Уларнинг шу кунгача уйган хирмонлари 400 тоннадан ошиб кетди. Ирина Черненко, Дилбар Қурбонова, Матоқил Дадаматов, Юнус Эргашев, Абдухалил Раимқуловларнинг ҳар бири шу кунгача 2,5—3 тоннага яқин пахта теришди.

Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга Мурожаатига амалий иш билан жавоб бераётган билим юрти талабалари яна 100 тонна пахта теришга қарор қилишди.

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 10 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада мавсум бошидан буён.

БЎКА	0,12	118,12	113,80
ОҚҚЎРҒОН	0,14	112,67	106,67
ПИСКЕНТ	0,19	108,75	109,59
ҒАЛАБА	0,15	107,71	105,84
БЕКОБОД	0,35	106,49	90,93
КОММУНИСТИК	0,17	105,86	103,81
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,11	105,66	100,72
ЯНГИЙЎЛ	0,19	104,98	102,27
ЧИНОЗ	0,21	102,18	100,11
Область бўйича	0,17	108,92	103,13

▲ Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози зиммадаги социалистик мажбуриятини барвақт уддалаган хўжаликлардан ҳисобланади. Суратда: шу колхознинг пешқадамлари (чапдан) А. Қодиров, А. Исматов, А. Усмонов, З. Турсунова, Ф. Акбарова, А. Болтабоев, Д. Чахалидзелар.

А. Мальцев фотоси.

ВЕТЕРАНЛАР ҚАРОРИ

ҒАЛАБА районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозида меҳнат ветеранлари Евгения Федорова, Шария Крош, Галя Тожибоева, Ибодат Рустамова, Айше Умерова, Маърифат Қодирова, Юсуф Абдураҳмоновлар номини ҳурмат билан тилга олишади. Меҳнат ветеранлари бўлган бу отахон ҳамда онахонлар пахта йиғим-терими даврида дала меҳнаткашларига яқиндан ёрдам бериб келишаяпти. Республикамиз партия ва ҳукуматининг Мурожаати уларни янада руҳлантириб юборди. Хўжаликнинг «Тинчлик» бўлимида меҳнат қилаётган серғайрат пенсионерлар ана шу Мурожаатга жавобан ҳосилнинг сўнгги граммларигача йиғиштириб олишга муносиб ҳиссаларини қўшишга қарор қилишди.

Ғ. УМАРОВ.

18 ДЕКАБРЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

● ЧИРЧИҚ ишчилари СССРнинг 60 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ коммунистик шанбаликни пландан ташқари қарийб икки миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш билан нишонлайдилар. Шаҳарда тузилган меҳнат байрами штаби шуни маълум қилди. Чирчиқдаги заводларнинг цехларига 70 мингга яқин киши, шу жумладан минг нафардан кўп меҳнат ветерани келади. Булар учун махсус иш ўринлари тайёрланмоқда. Қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида «Ўзбекхиммаш» ва «Чирчиқсельмаш», трансформатор заводларида «Электрохимпром бирлашмаси, бошқа корхоналарда 18 декабрда ишлатиш учун энергия, хом ашё ва материал тежаш фондлари очилди.

* * *

● ОЛМАЛИҚ химиклари 18 декабрда бир сменани бепул ишлаб беришга ва шу сменада тушадиган маблағни беш йиллик фондига ўтказишга сўз бердилар. Химия заводининг коллективи пландан ташқари 500 тонна ғоятда самарали мураккаб ўғит тайёрлаб чиқаради. Шу маҳсулотни тайёрлашда Бутуниттифоқ шанбалигига тайёргарлик кўриш чоғида тежалган электр ёқилғи ва буғдан фойдаланишга қарор қилинди.

* * *

● ҒАЗАЛКЕНТ консерва заводининг коллективи бўлажак коммунистик шанбаликка катта меҳнат байрами сифатида ҳозирлик кўрмоқда. Қарор топган анъанага кўра, корхона ишчилари 18 декабрни энг юқори меҳнат унумдорлиги билан нишонлашга якдил қарор қилдилар. Ҳар бир ишчи смена топшириғини бир ярим баравар ошириб адо этиш мажбуриятини олди. Консерва ишининг энг яхши усталари меҳнат байрами кунида юзлаб банка помидор, мева шарбатлари ва сабзавот салатлари ишлаб чиқаришга қарор бердилар. Завод территориясида дарахтлар ва буталар ўтқазилади, хиёбонлар вужудга келтирилади.

(ЎзТАГ мухбири).

ЖАСОРАТ ДАВОМ ЭТАДИ

Советлар ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда, халқ хўжалигини индустрлаштириш ва коллективлаштиришда, Улуғ Ватан уруши ва тинч қурилиш йилларида комсомол-ёшлар кўрсатган жасорат тарих саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан ёзилган. Энг улкан қурилишлар, янги социалистик шаҳарлар комсомол номи билан боғлангандир. СССРнинг 60 йиллигини кутиб олишга қизғин ҳозирлик кўрилаётган шу дамларда биз комсомол йигит-қизлар кўрсатган жасоратни такрор ва такрор тилга олмоқдамиз.

Эсимизда, СССР Меҳнат ва Мудофаа Совети 1932 йил бошида Чирчиқ электрохимия комбинати қурилиши тўғрисида кўрсатма берди. Орадан кўп ўтмай Ўзбекистон ленинчи Коммунистик ёшлар союзининг VI съезди ўз ишини бошлади. Съезд бу муҳим қурилишни комсомолнинг оталиғига олишга қарор қилди. Шу тариқа Чирчиқ шаҳри ва унинг янги корхоналари қурилиши кенг кўламда бошланиб кетди.

Шаҳар ва комбинат қурилишида қатнашиш истагини билдирган ёшлар сафи кун сайин кенгайиб борди. Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидан қалби олов йигит-қизлар Чирчиқ томон кела бошладилар. Чирчиқ шаҳри қурилиши кўп миллатли Ватанимиз халқлари дўстлиги ва қардошлигининг рамзига айланди.

Олдинига ишларнинг юришиб кетиши анча қийин бўлди. Йўллар йўқ, техника кам. Ҳамма иш асосан қўлда бажариларди. Қурувчиларнинг яшашлари ва дам олишлари учун ҳам қулай шароитлар ҳали йўқ эди. Лекин ёшлар бу қийинчиликларни писанд ҳам қилмадилар. Улар коммунистлар билан бир сафда зўр ғайрат билан меҳнат қила бошладилар.

1934 йилнинг май ойида Чирчиқ шаҳри кўкка бўй чўзди. 1940 йилнинг ноябрига бориб эса электрохимия комбинати дастлабки тонна минерал ўғитни ишлаб чиқарди. Бундан олдинроқ Чирчиқ ГЭСи ишга тушган эди. Шаҳарнинг ривожланиши билан комсомол ташкилоти сафлари ҳам мустаҳкамланиб борди. 1933 йилда қурилишда ишлаётган комсомоллар 209 кишини ташкил этар эди. Орадан бир йил ўтгач улар сони бир ярим баробар кўпайди. Комсомол йигит-қизларнинг 80 проценти бевосита ишлаб чиқаришда меҳнат қиларди. 40-йилларга келиб комсомоллар сони 2 минг кишидан ошиб кетди. Улар шаҳар қурилиши ва ишлаб чиқаришнинг асосий кучи бўлиб қолдилар.

Айниқса, Улуғ Ватан уруши йилларида Чирчиқ комсомоллари кўрсатган жасорат тилларда достон бўлди. Корхоналарда тузилган зарбдор комсомол-ёшлар бригадалари ва сменалари 14—15 соатлаб меҳнат қиларди. «Бир киши — икки киши учун», «Топшириқ бажарилмагунича смена иши тўхтамайди» деган шиорлар баланд кўтарилди чунки уруш бошланиши билан салкам 1,5 минг комсомол йигит-қиз Ватан ҳимоясига отланган эди. Қолганлар эса улар ўрнини босиш учун кечаю-кундуз тинимсиз меҳнат қилардилар.

Комсомолларнинг фидокорона меҳнати бошқа йигит-қизлар учун намуна бўлди. Ҳамма бир жон бир тан бўлиб фронт учун, ғалаба учун курашди.

ЧИРЧИҚ КОМСОМОЛИ 50 ЁШДА

Йиллар ўтиши билан шаҳарда янги-янги ташаббуслар туғилди. Кейинги йилларда Чирчиқни коммунистик меҳнат ва турмуш шаҳрига айлантириш учун кураш яна ҳам кенгайди. Бу курашда комсомоллар актив иштирок этмоқдалар. Ҳозир шаҳар комсомол ташкилоти ўз сафига 21 мингдан ортиқ йигит-қизни бирлаштирган. Чирчиқни иқтисодий, социал ва маданий жиҳатдан ривожлантиришда комсомол ташкилотининг роли ниҳоятда катта бўлаяпти. Унинг байроғида Ҳурмат белгиси орденининг порлаб турганлиги бежиз эмас. Бу мукофот химия корхоналари ва машинасозлик саноати қурилиши ва ривожида чирчиқлик ёшлар қўшган муносиб ҳисса учун 1968 йилда тақдим этилган эди. Ёшлар ҳозир ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун бошлаган мусобақаларда актив иштирок этмоқдалар. Ўтган йилларда улар кўтариб чиққан кўплаб ташаббуслар шаҳар комсомол комитети томонидан қизғин маъқулланди.

Комсомол ташкилоти иши сифати ва самарадорлигини ошириш юзасидан ўтказилаётган умумшаҳар кўриклари ёшларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини янада ўстиришга ёрдам бераяпти. Ёшларнинг қарийб барчаси социалистик мусобақанинг у ёки бу формасига жалб этилган. Ғолиблар учун иккита кўчма Қизил байроқ ва иккита вимпель таъсис этилган. 1980—81 йилларда «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбекхиммаш» заводи, гўшт комбинати, алоқа узели, шаҳар турар-жой бошқармаси кўрик ғолиби бўлдилар. Бу ютуқда ёшлар ҳиссаси салмоқли бўлди.

Ишлаб чиқаришнинг асосий участкаларида меҳнат қилаётган комсомол ёшлар коллективлари йигит-қизларда ишга коммунистик муносабат туйғусини шакллантирмоқдалар. Бошқа бригадаларга нисбатан бу коллективларда меҳнат унумдорлиги 10—12 процент юқори бўлмоқда. Ҳозирги кунда шаҳарда 127 та комсомол-ёшлар коллективи меҳнат қилмоқда. Улар сафига 1631 киши бирлашган. Ёшлар СССРнинг 60 йиллигини муносиб нишонлаш бўйича бошланган мусобақада яна ҳам қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. 160-қурилиш трестининг Валентина Жаркова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари бу мусобақада иштирок этиб республика қурилиш министрлиги бўйича энг юқори кўрсаткичга эришдилар

Ёшлар янги техникани жорий этиш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш учун курашда ҳам байроқдор бўлмоқдалар. Кейинги икки йил давомида ёш новаторлардан 809 та рационализаторлик таклифи тушди. Бу таклифларнинг 443 таси ишлаб чиқаришга жорий этилиб, 300 минг сўмлик иқтисодий самара олинди. Янги техника ва технологияни жорий этиш туфайли ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати сезиларли даражада яхшиланди. Сифатни текширувчи штаблар ва постлар сони анча кўпайди. Маҳсулотни биринчи тақдим этишдаёқ топшираётган ёшлар сафи кенгайди.

Дастлабки беш йилликларда бошланган ёшлар жасорати ҳамон давом этмоқда. Тузилаётган қурилиш отрядлари ҳар йили зарбдор объектларда жуда ҳам катта ҳажмдаги ишларни бажармоқда. Улар ҳиссаси билан капролактам ишлаб чиқариш комплекси муддатидан олдин ишга туширилди «Чирчиқсельмаш» заводи, Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида янги қувватлар бунёд этилди. Ўтган беш йилликда зарбдор объектларда фидокорона меҳнат қилган комсомол йигит-қизлардан 30 киши Совет Иттифоқининг орден ва медалларига сазовор бўлди. «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси токари С. М. Проскудин, «Промтехмонтаж» бошқармаси пайвандловчиси П. М. Морозов, 160-қурилиш тресты кабелчиси А. Б. Селединов Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати бўлдилар.

Кейинги йилларда бошланғич комсомол ташкилотлари сифат состави сезиларли даражада яхшиланди, комсомолдаги коммунистлар сафи кенгайди. Ҳозир 700 дан ортиқ коммунист комсомол ишларида меҳнат қилаяпти. Кўпгина комсомоллар депутат сифатида катта жамоат ишларини бажармоқдалар. Жумладан, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси аппаратчиси В. Н. Войкина СССР Олий Советига, трансформатор заводи электрмонтажчиси О. С. Бунакова Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланган. Кўплаб ёшлар область ва шаҳар Совети депутати сифатида сайловчиларнинг кўпдан-кўп наказларини муваффақиятли бажармоқдалар. Бир қатор ёшлар агитатор, сиёсий ахборотчи сифатида катта тарбиявий ишларни олиб бормоқдалар.

Ҳозирги кунда ёшлар ўртасида олиб борилаётган ташкилий-сиёсий ишлар СССРнинг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашга хизмат қилаяпти. Юбилей шарафига ўтказилаётган меҳнат, ўқиш, маданият ва спорт эстафеталари ёшларнинг активлигини янада оширишга ёрдам бераяпти. Бу йил чирчиқлик йигит-қизлар учун қўш байрамдир. Улар ҳозир шаҳар комсомол ташкилотининг 50 йиллигини нишонлашга ҳам қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Бўлажак байрамлар шарафига бошланган мусобақа кун сайин янги-янги қувончлар олиб келмоқда.

А. АБДУҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети партия архивининг мудири.

П. ЦАПЛИН,
илмий ходим.

БЕШ ЙИЛЛИК УЧ ЯРИМ ЙИЛДА

ФАБРИКАМИЗ райондаги етакчи ишлаб чиқариш корхоналаридан бири. Кўпчилик меҳнат ташаббуслари, илғор иш методлари шу ерда туғилиб оммалашган, десам хато қилмайман. Ўнинчи беш йиллик планининг 3,5 йилда бажарилиши эса фикримизни яна бир бор тасдиқлайди.

Ҳар йили янада улкан марраларни белгилаш фабрикамиз ишчиларига хос фазилат. Зотан, давр талаби ана шуни тақозо этмоқда. Қолаверса фабрикамизда кенг истеъмол буюмлари тайёрланади. Бу маҳсулотларга бўлган талаб эса кундан кунга ортиб бормоқда. Ўн биринчи беш йилликда забт этилган марраларни бой бермасликка қатъий қарор қилганмиз. «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтказилаётган социалистик мусобақа ҳам шу мақсадга қаратилгандир.

Ҳар бир ишлаб чиқариш коллективида социалистик мусобақанинг авж олдирилиши кўзланган мақсадга эришишни таъминлаяпти. Ўтган тўққиз ой ичида 4615 минг сўмлик ўрнига 5100 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Шу билан бирга хом-ашёлардан тежаб-тергаб фойдаланиш, юқори сифатли маҳсулотлар тайёрлаш масаласига алоҳида эътибор берилди. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида буюртмачилардан бирорта ҳам эътироз қоғози олинмади. Савдо тармоқларига 672 минг сўмлик, пландан ташқари эса 193 минг сўмлик маҳсулот жўнатилганлигини ҳисобга олсак, бу борадаги кўрсаткич қанчалик салмоқли эканлиги янада ойдинлашади.

Бу меҳнат муваффақиятларига фабриканинг моҳир чеварлари муносиб ҳиссаларини қўшишди. Уларнинг фидокорликлари туфайли январь-сентябрь ойларида қўшимча кўплаб маҳсулот реализация қилинди. Тикувчи мотористлар Р. Тоғаева, Ш. Яхёева, Г. Проценко, О. Усмонова, Ш. Оролбоевалар ўн биринчи беш йилликни уч ярим йилда бажаришга сўз беришган. Шунинг учун ҳам смена топшириқларини 130—140 процентга етказиб бажаришяпти. Улар шахсий кўрсаткичларини юксалтиришгагина ҳаракат қилмай ўз дугоналарини ҳам янги марралар сари илҳомлантиришяпти. Бу ташаббусга фабриканинг яна 108 нафар ишчиси қўшилган. Улар ҳам беш йилликни уч ярим-тўрт йилда бажариш ниятидалар. Фабрика коллективи ўн биринчи беш йилликда белгиланган марраларни муваффақиятли забт этади.

Қ. МУМБЕКОВА,
Товоқсой маиший химия фабрикаси касаба союз ташкилотининг раиси.

● «МАЛИКА» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг янги капрон-ацетат цехи ишга тушиши билан корхонанинг ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш кўрсаткичи тубдан ошди. Бунда Т. Кардаш (чапда) ва Н. Ибодбекова сингари илғорларнинг муносиб ҳиссаси бор. Улар смена топшириқларини 120—130 процентга етказиб адо этишяпти.

М. Нуритдинов фотоси.

● Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида беш йилликни муддатидан илгари бажариш мажбурияти асосида меҳнат қилаётган ишчилар анчагина. Шулардан бири Тошкенбой Эрматовдир. Айни пайтда у 1983 йил ҳисобига маҳсулот топширяпти.

В. Сироткин фотоси.

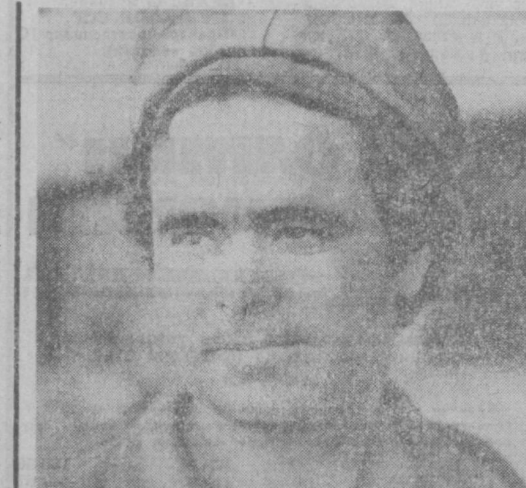

ИШОНЧГА ЖАВОБ

Мавлуда остона ҳатлаб ичкарига кирди-ю, бир зум ўнғайсизланиб қолди. Бир текис тизилган тикув машиналарининг ғувуллаши, улар ёнидаги ўзи тенги қизларнинг чаққон ҳаракатлари — ҳаммаси унга аллақандай сирли кўринди.

— Тортинма қизим, қани бу ёққа юрчи,— ателье мудираси Соня Комилова шундай деб ўрта ёшлардаги аёл томонга бошлади.

— Женя опа, сизга янги шогирд олиб келдим.

Аёл уларга қараб бош силкиди, лекин ишдан тўхтамади. Фақатгина бошлаган йўлнинг чокини битказиб, бир четга суриб қўйгачгина, жилмайиб ёнидаги курсидан жой кўрсатди...

Ўша кундан бошлаб Мавлуда моҳир тикувчи Евгения Канга шогирдликка тушди. Ундан аввало батартиблик, иш жойи, дастгоҳини саранжом-саришта сақлаш, ихлос билан меҳнат қилишни ўрганди. Устозининг тикув машинасини чаққон айлантириши, ҳар бир ҳатти-ҳаракатини диққат билан кузатар экан, юраги ҳаяжондан орзиқиб кўярди. Лекин ҳадеганда ўзининг қўли қовушиб, иши унавермасди.

— Киши бирданига тикувчи бўлиб қолавермайди, қизим. Мана, ёнингдаги Зера опанг ҳам яқин-яқингача сен сингари шогирдим эди,— дея далда берди Е. Кан.— Асосийси касбга меҳр қўй.

ДЕПУТАТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Дарҳақиқат Мавлуда секин-аста кичик-кичик буюртмалар бажаришдан пальто, плашч тикишга ҳам ўтди. Кейинчалик аёллар ва эркакларнинг турли устки кийимлари, болалар буюмлари тикишни тўла ўзлаштириб олди. Тўққиз ойлик бичиқчилар курсини тугаллаб қайтгач, тўртинчи разряд беришди унга.

Шундан буён орадан саккиз йил ўтди. Ҳозир Мавлуда Расулованинг номи Тўйтепа шаҳар маиший хизмат кўрсатиш уйи тикув ательесининг илғорлари қаторида тилга олинади. Сурати «Ҳурмат тахтаси»га қўйилган. Зиммасидаги план топшириқларини мунтазам 120—130 процент қилиб адо этиб келмоқда.

Шу йил баҳорда ҳамкасблари, ҳамшаҳарлари Мавлудага юксак ишонч билдириб 48-сайлов округидан шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб сайладилар. Жданов номли кўчани ободонлаштириш, кишиларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш наказини бердилар...

Мавлуда юксак ишончга жавобан сайловчилар наказини кўнгилдагидек адо этиш ва ишлаб чиқаришда ўрнак бўлиш учун курашмоқда. СССРнинг шонли 60 йиллик юбилейи йилида у ателье тикувчилари ўртасидаги социалистик мусобақанинг ташаббускорларидан бўлди. Дугоналари З. Исломбекова, Л. Костина, Н. Жалиловалар билан бирга йиллик планини муддатидан илгари бажаришга сўз берган.

А. БОБОБЕКОВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

ХУШХАБАР

ҚЎШИМЧА 47 ТА КОМПРЕССОР

Тошкентдаги «Компрессор» заводининг коллективи социалистик мажбуриятини муддатидан илгари бажарди. Ўн ой ичида пландан ташқари 705 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу мажбуриятда кўзда тутилганидан 255 минг сўмлик кўпдир. Қўшимча равишда 47 та компрессор ишлаб чиқарилди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш юзасидан йиллик топшириқ 20 процент ошириб адо этилди. Сув танқислиги оқибатларини тугатиш учун қўриқ областларга 224 та компрессор станция етказиб берилди.

Корхона меҳнаткашлари йил охиригача пландан ташқари қарийб 800 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, тежаб қолинган материал ресурслар ҳисобига мажбуриятларга қўшимча равишда 15 та компрессор тайёрлаб беришга аҳд қилдилар.

(ЎзТАГ).

ЭЪЗОЗ

...Маҳамаджон Тешабоев катта-катта қадам ташлаган ҳолда илдамлаб бормоқда.

— Кечагина Маданият саройидаги тантанада Маҳамаджон хор ижросида қўшиқ куйлаганини кўрмай армонда қолдингиз, дўстларим. — Автоматика цехининг шаддот йигитларидан ҳисобланган Володя Макаров шерикларига шундай деб Тешабоевга кўз қирини ташлайди

— Ҳақиқатан ҳам жуда боплади, маза қилиб эшитдик, — дея гапга қўшилди Геннадий Кондрашов.

— Минбарда савлат тўкиб ўтиришини айтмайсизми?! — дейди яна В. Макаров. — Худди кино қаҳрамонидек: кўксидаги орденлар ял-ял ёнади. Ўзи эса виқор билан бошини баланд кўтариб «мана мен» деб ўтирибди. Фақат масофа узоқ эди. Қандай орденлари борлигини аниқ англай олмадим.

— Заводдаги исталган ишчидан сўрасанг айтиб беради-ку. — Г. Кондрашин бирма-бир санашга ўтди. — Учинчи даражали Меҳнат шуҳрати ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ҳамда Ленин орденлари. Бундан ташқари...

— ...бўлди-да энди! — Тешабоев ҳазилкашлар мунозарасини шартта бўлди. — Кечагина «Меҳнат, маданият ва турмуш» деб номланган эстафетани қўшни цехга топширишимиз керак эди. Шу тантанага бағишлаб бир ҳафта ичида хор ижросида концерт номери тайёрлаш зарурлиги қайд этилди. Ташкилотчи сифатида кўпчиликка ялиниб кўрдим. Бўлмади. Охири ўзимнинг исм-фамилиямни ёзиб қўйишибди. Мажбур бўлдим.

Ишчилар автоматика цехига етиб келгунга қадар Тешабоев индамади. Шундан сўнг ҳар ким ўз участкасига йўл олди.

* * *

ЎНИНЧИ синфни тугаллагач, Маҳамаджон ота ишини давом эттиришга қарор қилди. Умуман, мактабда ўқиб юрган пайтларидаёқ меҳнат дарсининг корхоналарда ўтказилиши 17 ёшлик йигит қалбида техникага ҳавас уйғотган эди. Бу эса мактабдан сўнг ҳеч иккиланмай машинасозлик корхонасига ошиқишига асос бўлди.

Корхонага илк қадам қўйган ишчининг келгуси меҳнат биографияси қандай бўлиши кўп ҳолларда уларга илк сабоқ берадиган устозларга боғлиқ. Бу борада ҳам Маҳамаджоннинг омади бор экан. Уни тажрибали созловчи Исмоил Тўлқиновга бириктириб қўйишди. Исмоил ака ҳар бир нарсани босиқлик билан тушунтиришга ҳаракат қилар, ёшларда ўз касбига меҳр уйғотишга эриша оларди.

— Станок тилини ҳам тушуна билиш керак, — дерди устоз Маҳамаджонга. — Агарда шунга эришсанг, у билан тиллашиш мумкин бўлади.

Вақт ўтиши билан шундай бўлди. Шогирд дастгоҳдаги носозликни аниқлашда, уни созлашда, маҳсулот ишлаб чиқаришда тенгқурларидан илгарилаб кетди. Уч ой ўтар-ўтмас учинчи разрядли мутахассис бўлиб етишди.

ЛАВҲА

— Ўз касбим билан фахрланаман, — дейди М. Тешабоев. — Ахир қайси корхона созловчи-слесарларсиз ишлайди, дейсиз. Бирор деталь ясаш учун аввало станок зарур. У бенуқсон ишлаши учун эса созловчи-слесарь ўз маҳоратини кўрсатиши керак.

Биринчи участкада бор-йўғи 12 та созловчи-слесарь меҳнат қилади. Улар 100 дан зиёд станокка хизмат кўрсатишади. Станоклар эса оддийлардан эмас.

— Бизнинг ишимизда «шогирдман» деб чўзилиб юраверсанг бўлмайди, — дейди ёш созловчи Равил Валираҳманов. — Тезроқ усталарга тенглашиш керак. Айтайлик, Тешабоевга. Ана уни туғма уста деса бўлади. Созлаган станогининг ишлашини кузатиб ҳаваси келади кишининг.

Равил ҳақ гапни гапирди. Яна шуни қўшиш мумкинки, у созловчилик билангина чекланиб қолмайди. Ҳар бир ишга ижодий ёндашишга, янгилик яратишга ҳаракат қилади. Авваллари деталларда резьба очиш жараёни фақатгина токарлик станокларида бажарилар эди. Тешабоев эса чархлаш станогига махсус мослама ўрнатди. Шундан сўнг уни синаб кўрди. Кутилганидек резьба яхши очилди. Шу тариқа иш вақтидан анча тежаб қолиш мумкин бўлди.

Яқинда эса яна мукофот пули олди. Бу гал ҳам рационализаторлик таклифи учун. Юқорида гапирилган детални тайёрлаш технологиясида қисман узилиш ҳосил бўлар эди. Маҳамаджон эса станокларни рационал тартибда жойлаштириб, узлуксиз поток линия ташкил этишни таклиф қилди. Инженерлар ҳам шу планни тузиб юришган экан. Шундан сўнг бу ишни амалга ошириш тезлашди.

Тешабоев ҳар қанча банд бўлишига қарамай жамоат ишида ҳам актив иштирок этади. У бирлашма касаба союз комитети мураббийчилик советининг раиси, цех партия бюросининг аъзоси, кадрлар бўлимининг жамоатчи аъзоси... Хуллас айтаверса тугамайди.

Кунларнинг бирида шогирдларидан Мирзааҳмад Мирсаъдуллаев ишга умуман келмай қолди. Маҳамаджон бундан бироз ҳавотирланди. Кадрлар бўлимига бориб унинг адресини аниқлади. Шу куниёқ шогирднинг уйига йўл олди: Мирзааҳмад йўқ экан. Онаси кўз ёши қилди.

— Отасиз катта қилдим. Кейинги пайтда негадир қулоқ солмайдиган, бежо ҳаракатлар қиладиган бўлиб қолди. Унга бир нарса десангиз бўларди. Сизни жуда ҳурмат қилади. Доим илиқ сўзлар билан ёдга олади.

Маҳамаджон ўша куни Мирзааҳмадни ярим кечагача кутиб ўтирди. У уйга қайтгач Мирсаъдуллаев билан очиқчасига гаплашиб олди. Уни худди ўзини тушунгандек тушунишга ҳаракат қилиб, ёшлигини ўзи ҳам отасиз қийинчилик билан ўтказганлигини худди яқин дўстига сўзлаётгандек ҳикоя қилиб берди. Шогирднинг кўнгли бўшагандек бўлди. У ҳам кўнглидаги гапларини айтиб берди... Шундан сўнг улар яқин дўст бўлиб қолишди. Ҳозир у биринчи участкада 4-разрядли созловчи бўлиб ишлаяпти.

Тешабоев биографиясидаги шундай воқеаларни яна кўплаб эслаш мумкин. Лекин бунга унчалик ҳожат бўлмаса керак.

Ю. ЛИСОВ,
СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходими.

МУСО АЛ ХОРАЗМИЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 1200 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ШАРҚНИНГ БУЮК

Ўтмиш маданиятининг йирик арбоблари, инсоният маънавий юксалишига катта ҳисса қўша олган таниқли олим ва фозиллар, адибларнинг таваллудларини нишонлаш меросимизни ўзлаштириш ва тарғиб этишда муҳим роль ўйнайди.

Бу юбилейлар фақат илмий ва тарбиявий аҳамиятгагина эга бўлиб қолмай, муҳим ғоявий ва сиёсий аҳамият ҳам касб этади. Шарқ учун муштарак бўлган Форобий, Ибн Сино, Беруний каби мутафаккирларнинг юбилейи ҳусусан, шарқ халқлари маданият тарихини сохталаштирувчи буржуа таълимотларига зарба бериш ҳамда ажнабий шарқ халқлари билан илмий-маданий алоқаларни мустаҳкамлаш ишига ҳам муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Келгуси йили бутун мамлакатимизда жаҳон маданиятининг ривожида муҳим роль ўйнаган буюк мутафаккир Мусо Хоразмий таваллудининг 1200 йиллиги кенг нишонланади. Яқинда Тошкентда аллома туғилган кунни ўтказиш бўйича бўлиб ўтган Бутуниттифоқ ва республика ташкилий комитетларининг бирлашган кенгашида бу шонли санага ҳамма жойда катта тайёргарлик олиб борилаётгани ҳақида Москва қардош республикаларнинг машҳур олимлари, партия, совет ходимлари ахборот бердилар.

Дарҳақиқат, Ал Хоразмий ана шундай эъзоз ва эътиборга лойиқ олимдир. У яшаган давр маънавий ҳаётида ислом дини билан бир қаторда, табиийилмий фанлар, илғор фалсафий таълимотлар анча юксак бўлган. Бундай равнақликда Ўрта Осиё халқлари илм-фан намояндаларининг қўшган ҳиссаси муҳим аҳамият касб этади.

Хусусан, тадқиқотчиларнинг таъкидлашича, 60 нафардан ортиқ Ўрта Осиё мутафаккирлари, шоир ва адиблар, шу жумладан Фарғоний, Рудакий, Ибн Сино, Беруний, Термизий, Марвозий, Замахшарий, Бухорий, Қошғорийлар номи жаҳонга танилган. Улар адабиётлар, маданиятларнинг ҳамкорлигига асосланиб иш олиб борганлар. Шу тариқа IX асрда араб халифалигининг янги маркази Бағдодда турли тиллардан араб тилига илмий асарлар таржима этила бошланди, таржимонлик фаолияти кенг авж олди ва йирик кутубхона вужудга келди. Ўз даврининг академияси «Байт-ул-ҳикма» — «Донолик уйи» ташкил этилди ҳамда унда халифаликнинг турли чеккаларидан келган олимлар турли илм соҳаларида ижод қила бошладилар. Бу «Донолик уйи»га халифанинг топшириғи билан замонасининг машҳур табиатшунос олим математиги Мусо Хоразмий раҳбарлик қилди.

Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий Ал Мажусий математика илми ривожида янги давр яратган ва барча аниқ фанлар тараққиётига улкан таъсир кўрсатган олим, Шарқ ўрта асри маданиятининг устунларидан биридир. У Хоразм ўлкасида 783 йиллар орасида туғилди. Илмий қизиқишлари, дунёқараши Ўрта Осиё маданий анъаналари, Ҳинд, Эрон маданияти ютуқлари таъсирида шаклланди. Унинг «Мажусий» лақаби исломгача Шарқда кенг тарқалган зардуштийликка бевосита алоқаси борлигини кўрсатади.

Ўз илми билан танилган Хоразмий аввал Мавр шаҳрида илмлар билан шуғулланиб сўнг халиф аль—Маъмун (813—833) даврида Бағдодга таклиф этилди ва у бу ерда турли илмий тадқиқотлар, қадимги юнон, форс, нобатий, суръёний тилларидан таржимонлик ишига, илмий экспедицияларга раҳбарлик қилди, илмий асарларининг кўп қисмини шу Бағдодда яратди.

Бағдод бу даврда Шарқнинг энг йирик иқтисодий, сиёсий ва маданий марказларидан бири эди.

Хоразмий — Ҳиндистон, Ўрта Осиё, Эрон ҳамда қадимги Греция маданияти ютуқларидан ижодий фойдаланиб, уларни ўз ижодида мужассам этган ҳолда, айниқса, аниқ ва табиий илмлар соҳасида ривожланишни белгилаб берган асарлар ярата олди. Манбаларда таъкидланишича унинг қаламига ўн асар мансубдир ва улар ҳозир дунёнинг турли мамлакатларида сақланмоқда.

Хоразмий даврида ишлаб чиқариш кучларининг ривожи, иқтисодий алоқалар, савдонинг тез суръатлар билан тараққий этиши, саёҳат, бошқа мамлакатларни ўрганишга қизиқишнинг кенг ўсиши муносабати билан хусусан ҳисоб-ўлчовнинг назарий масалалари, астрономия, ер сатҳи тузилишини, нуқта ва йўлларини ўрганиш муҳим аҳамиятга эга эди. Олим ижодида хусусан шу масалаларга жуда катта эътибор берилди. У мустақил илмий тадқиқотларга киришувдан олдин бу даврда маълум ва машҳур бўлган ҳинд ва юнон илмлари ютуғини, хусусан математика, астрономия ва географияни чуқур ўрганди ва «Донолик уйи»да бевосита илмий кузатувлар олиб борди. Манбаларда унинг Ҳазарлар юртига, Сурияга уюштирилган илмий экспедицияларда актив иштирок этганлиги, уларга раҳбарлик қилганлиги қайд этилади.

Хоразмий ёзиб қолдирган асарларнинг миқдори оз бўлишига қарамай (бизга унинг 10 та асари маълум) уларнинг ҳар бири илм соҳасида янги давр, янги саҳифа очди. Мутафаккир номи айниқса математика соҳасида абадий ўрин эгаллайди Унинг алгебрага оид рисоласи ҳозирда мавжуд бўлган ва барча бошқа илмларга жуда катта таъсир кўрсатаётган алгебра фанига асос солди. Бу фаннинг энг муҳим тушунчалари, ҳаттоки унинг номи ҳам Хоразмий асарларидан бошланади. Хоразмийнинг бу рисоласи арабчада «Китоб ал жабр ва ал-муқобала» номи билан маълум бўлиб алгебра сўзи арабча «алжабр» (Тўлдириш) нинг лотинча талаффузидан вужудга келган Хоразмий баён этган алжабр ва муқобала турли тенгламаларни маълум тартиб — қоидага солиш ва уларни ҳал этишнинг йўл йўриқларини ифодалайди.

Хоразмийнинг рисоласи бу соҳадаги биринчи таълимот бўлиб, унинг тамоман янги фанга — алгебрага асос солганлиги математика тарихида бир оғиздан тан олингандир.

Америкалик машҳур олим Дж. Сартон ўзининг «Фан тарихига кириш» асарида буни қайд қилган ҳолда Хоразмийни «Ўз даврининг энг буюк математиги ва агар барча ҳолларни назарда тутилса ҳамма даврларнинг энг буюк математикларидан бири» деб атайди.

Олимнинг арифметикага оид рисоласи ҳам математика фанининг ривожига жуда катта таъсир кўрсатди. Бу рисола ҳисоблашнинг ҳозирда бизга маълум бўлган ва барча математик функциялар заминида ётувчи ўнлик системасини ҳамда гўрт амални асослаб берди ва узоқ даврлар давомида Шарқда ҳам, Европада ҳам амалий арифметика бўйича ягона қўлланма бўлиб қолди. Бу рисола XII асрдаёқ Европада лотин тилига таржима этилиб, «Ал-Хорезми» (лотинча «алгоризм») сўзи аввал гўрт амални, сўнгроқ ҳар қандай ҳисоблаш процессини ифодалаш учун қўлланила бошланди Шундай қилиб ал-Хоразмийдан ҳозирги «алгорифм» (ёки алгоритм) сўзи вужудга келди. Машҳур совет математиги А. Н. Колмагоров «Ҳозирги математиканинг фундаментал тушунчаси «алгоритм» (ҳар қандай ҳисоблаш про-

ОИЛА БИЛАН ДАЛАДАМИЗ

Биз юбилей йилида оиламиз билан звено тузиб ҳар гектаридан камида 43 центнерлик хирмон кўтариш мажбуриятини қабул қилган эдик. Баҳор ва ёз ойларида ғўзаларга ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш каби тадбирларни ўзим бажардим.

Йиғим-теримни қанчалик қисқа ва қулай муддатларда тугатсак, давлатга шунчалик мўл ва сифатли ҳосил етказиб берилишини яхши биламиз. Ана шундай масъулиятли палла бошланганида ўғилларим Шавкат ва Рамазонлар ёрдамга чиқишди. Мен ва Шавкат терим агрегатларини бошқариб, кунига 10—12 тоннадан «оқ олтин» тердик. Рамазон эса биз навбатма-навбат дам олганимизда машинани бошқарди. Шу тарифқа ўн иш кунида йиллик планни бажардик.

Эндиликда йиғим-теримни сусайтирмаслик қўл теримини яхши ташкил этишга боғлиқ. Буни яхши билган умр йўлдошим Иқлима ва қизларим Мукаррама ҳамда Карималар этак тутиб ҳосил теришяпти.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг республика боғбонлари, сабзавоткорлари, ғаллакорларига юборган табриги ва унда биз пахтакорларга билдирилган юксак ишончни оқлаш учун оиламиз аъзолари янада ғайрат билан меҳнат қиладилар.

Н. КИСАМОВ,
Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози звеноси бошлиғи.

Оҳангарон районидаги «Олмалиқ» совхози товуқбоқари Роқия Иботова ҳамкасблари билан ҳамкорликда бу йил давлатга 180 минг дона тухум топшириш мажбуриятини олишган. Йилнинг тўққиз ойлик якунига кўра улар 140 минг дона тухум топширишга эришишди. Илғор товуқбоқарлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, йил охиригача топшириладиган тухумни 200 минг донага етказишга ҳаракат қилишаяпти.

И. Зайнутдинов фотоси.

ОЛТИН ҚЎЛЛАРИНГ ТОЛМАСИН

ОБЛАСТЬ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ

Серфайз бу қишлоққа кўпдан бери йўлим тушмаганди. Ниҳоятда ўзгариб кетибди. Муҳташам бинолар, кўркам кўчалар, гулзорларга суқланиб қарайсан киши. Колхоз правлениесининг идорасига кираверишда дуч келганим хўжаликнинг раҳбари Нодир Боймуҳамедов бўлди. Мақсадимни — А. Чудная номли Тошкент область мукофотининг лауреати Мовжуда Ёқубова ҳақида ёзмоқчи эканлигимни айтдим. Раиснинг чеҳраси яна ҳам ёришди.

— Мовжудами, унинг ҳақида достон ёзса арзийди, ҳақиқий қаҳрамонимиз, — деди, ички бир мамнунлик билан.

Колхоз ҳисобчиси Турсунбой Ёқубов билан ферма томон йўл олдик. Рўпарадан уч қиз келарди.

— Соғувчиликка меҳр қўйган қизларимиз ўқишдан ташқари вақтда фермага келиб туришади, — изоҳ берди Турсунбой, — кейин уларнинг биридан:

— Ойинг қани, Нодира? — деб сўради.

— Фермадалар.

Бўйчангина, миқтидан келган аёл сигирларни соғиб бўлган-у, яна қандайдир ишлар билан банд эди. Ниҳоят биз томон қаради, унинг чеҳраси кулиб, серҳаракатиданми юзлари ёниб турарди.

Тошкент районидаги Навоий номли колхознинг сут соғувчиси Мовжуда Ёқубованинг ҳузурига боришдан аввал бу соғувчи 1981 йили ҳар бош сигирдан 6600 килограммдан сут соғиб социалистик мусобақа ғолиби, область мукофотининг лауреати бўлганлигидан хабардор эдим. Йўл-йўлакай: «Бу жуда катта рақам, довруғи довон ошган. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР давлат мукофотининг лауреати Мунаввар Исҳоқова қўйган рекордга тенгку», дея дилдан ўтказгандим. Муҳими Мовжуданинг бу маррани қандай маҳорат, жасорат билан эгаллаганлигини аниқ билгим келарди. Шу боисданми, унинг ўз тажрибаси ҳақидаги ҳар бир сўзини жон қулоғим билан тинглардим. Ҳамсуҳбатимнинг юмушни жадал-жадал бажараётганлигига зимдан тикилиб турардим. У «қани Лиза, Шоҳида, Буратино» дея сигирларнинг лақабини айтиб, уларни ардоқлаб, елинларига мой суртиб кейин яйловга чиқарар эди.

— Бу — энг кўп сут берадиган сигирларимдан «Лиза», бир кунда 30 литрга ҳам етказади, — мамнун сўзлайди у. Албатта, сигир меҳр билан парвариш қилингач, сутини кундан кун ошираверадида!

Мовжуда фермада туш пайти қиладиган ҳамма юмушини тугатгач, биргаликда унинг унчалик узоқ бўлмаган уйи томон йўл олдик. «Бафуржа суҳбатлашиб оламиз» дилдан ўтказдим.

— Соғувчиликка ҳавас қилган пайтингиздан сўзлаб берсангиз, — илтимос қилдим.

— Ўн уч ёшимда фермага кириб келгандим. Қўшни Собир Раҳимов номли колхозданман, — ҳикоя қилади Мовжуда.

У 1965 йили шу қишлоққа келин бўлиб тушган. Унгача ўз хўжалигида ҳам донгдор сут соғувчи бўлиб ишлаганди.

— Фермамизда донгдор сут соғувчилар кўп эди, айниқса, Маъфират Анварова опамларга кўп ҳавас қилардим. «Менга ўргатинг» деб туриб олардим. Биринчи устозимлар, улар ҳозир ҳам Собир Раҳимов номли колхозда машъал соғувчилар. Мовжуда бу гапни айтди-ю, негадир чуқур тин олиб қўйди. Бевақт оламдан кўз юмган ота-онасини эслаб кетди: умрини пиллага бағишлаган онаси, Маъпура опа, колхоз тузуми, Ватан урушининг ветерани далагинаси Жўравой ота ҳақида гапираркан, ҳозиргина чақнаб турган кўзлар намланди.

— Ёш кетишди икковлари ҳам. Тўнғич фарзанд эдим, етти болани оёққа турғазиш менинг зиммамда эди. Синглим Озодани ҳам фермага бошлаб келдим. Опа-сингил соғувчилик касби билан барака топдик. Укаларимизни вояга етказдик.

Келин бўлиб тушгач, кўп ўтмай қайнонаси Муҳаррам опага:

— Мен фермага борсам, — дея маслаҳат солди.

Суюниб кетган она:

— Айланай қизим, касбикорингга барака берсин, — дея, оқ фотиҳа берди. Шу-шу, мана, ўн саккизинчи йилдирки Мовжуда Навоий номли колхоз фермасида сигир соғади. Ўша йилиёқ унга 22 бош сигир бириктиб беришди, ўша йилиёқ Мовжуда аввал кам сут берадиган сигирларнинг ҳар биридан 3300 килограмм сут соғиб олди. Кейинги йиллар бу рақам тобора ошиб борди.

— Қандай қилиб? — сўрайман.

У кулимсираб, бир зум жим қолди. «Нимадан бошлай» деган тараддудда эди чоғи.

— Ҳимм, — қандай қилибми? — саволни такрорлади ўзи сезмагани ҳолда, тажрибаларидан сўзлай кетди.

— Кимки кўп сут соғиб оламан, деса меҳнатдан қочмаслиги, бирорта хатога йўл қўймаслиги керак. Мана, бу йил 20 бош сигирдан 24 бузоқ олдим. Негаки, мен сигирни ўз вақтида қочиришга, сутдан қолмаслигига жуда эътибор бераман. Осеминаторларимиздан ташқари сигирларни қочириш, туғиш муддатларини ўзим алоҳида ҳисоблаб юраман. Мол уч ойдан ортиқ қисир қолмаслиги керак. Яхши боқилган бақувват, соғлом сигир туққандан кейин 30—40 кунда куйикка келади. Шунда осеменаторимиз Абдураим Ҳасановни дарров чақираман. Кўпинча у киши мени «жанжалкаш» ҳам дейдилар, майли, соғин сигирларни хиллаб олишим керак. Бузоқлашдан аввал, туққан кунлари алоҳида парвариш қиламан, елинларини массаж қилиб тураман. Озуқа рационини ошираман. Ахир сигир ҳам жониворку, қанча яхши парвариш қилсанг, шунча соғлом, бақувват бўлади. Шунга яраша сутини аямайди.

Шуни айтиб қўяй сигир бир қўлга ўрганади, бир одам соғишини хоҳлайди. Сигирларим айнаб қолмасин деб доим ўзим соғаман. Ҳатто ҳайдовга кетаётганда кўриб қолса мен томон келади. Соққани келганимда бўлса ҳаммаси баравар ўрнидан туради. Шунда яна ётиб қолишига йўл қўймайман, чунки сути қайтиб қолади. Тезда аппаратларни чаққон ўрнатиб чиқаман.

Мовжуда сўзларди-ю, кўз ўнгимда уни фермада, у сигир, бу сигир ёнига келиб, улар билан тиллашаётгани, силаб-сийпалаётгани намоён бўларди.

— Сигирнинг озуқаси бир кунлик рациондан ошса ошсин-у, камаймасин. Биз бир сигирга бир суткада 20 килограмм барда, 40 килограмм силос, 15 килограмм лавлаги, 8 килограмм аралаш озуқа, 4 килограмм кунжара берамиз, бундан камайса сут дарров тортилиб қолади, — сўзларди у.

Сигирларимни ҳеч кимга ишонмайман, баъзан аппаратни ёқтирмай қолади, дарров қўлимда ийдириб соғиб оламан.

Мени бу даражага етказган ойимлар, — дея тилидан бол томиб сўзлайди Мовжуда, қайнонаси Муҳаррам опа ҳақида. — Болаларимни нури-дийдаларидай ўстиряптилар. Етимлигимни билдирмадилар.

Дарҳақиқат хонадон пиру-бадавлат эди. Нуроний қариялар иззатда, ёшлар қайноқ меҳнатда. Мукофотга теккан «Жигули» енгил машинаси, янги уйлар савлат тўкиб турибди. Меҳнатнинг меваси бу! Нодира бир даста мақтов қоғози кўтариб келди. Булар Мовжуданинг ҳақиқий меҳнатига берилган юксак баҳолар

1977-78 йиллар, сурункасига Бутуниттифоқ социалистик мусобақа ғолиби бўлгани учун берилган нишон, фахрий ёрлиқлар, бу йилларда Мовжуда ҳар бир бош сигирдан 5000 килограммгача сут соғиб олганди.

1979 йили 5000 килограммдан оширгани учун «Жигули» машинаси, «Самарқанд» холодильниги билан мукофотланди.

1980 йилга келиб Мовжуда ҳар бош сигирдан 5700 килограмм сут соғиб олди. Шунда «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, шу билан бирга, ҳам СССР, ҳам республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг мукофотларини олишга муваффақ бўлди.

1981 йили эса энг юқори кўрсаткич — 6600 килограммлик маррани эгаллаб Тошкент область мукофотининг лауреати бўлди.

Партия ва ҳукуматимизнинг бу юксак мукофотлари ёзилган ҳужжатларни кўздан кечириб Мовжудага дилдан тасаннолар ўқийман. Янги тилаклар тилайман. «Олтин қўлларинг толмасин Мовжуда, қаҳрамонона меҳнатинг туфайли довруғинг довон ошаверсин» дегим келади.

Ф. УСМОНОВА.

СУРЪАТ ЯХШИ

КОММУНИСТИК районидаги Свердлов номли колхознинг Илёс Атемқулов бошчилик қилаётган 8-бригадаси заршунослари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Йиллик планни муддатидан илгари бажарган бу коллектив деҳқонлари юксак социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

— Пахта йиғим-териминнинг энг машаққатли ва масъулиятли ҳозирги палласида ҳам йиғим-терим суръатини сусайтирмаяпмиз, — дейди бригада бошлиғи И. Атемқулов.

Ҳақиқатан ҳам бригаданинг Алиқул Абдураимов, Алимқул Исмоилов, Раъно Назарова, Зоҳира Абдураимова, Ҳабира Шерова, Сафаргул Дусеқулова сингари чеварлари кунига 100—110 килограммдан подбор териб барчага ўрнак кўрсатиб ишлашяпти.

СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йилда бу кичик коллектив 53 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишга аҳд қилган.

М. ҲАСАНОВА.

100 ГА ЯҚИНЛАШДИ

ҲОЗИРГИ кунда серқуёш республикамизда яшаётган ҳар бир кишининг қалби пахта ишқи билан ёнмоқда. Барча Ўзбекистоннинг 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини тезроқ бунёд этиш учун пахтазорга отланган. Ана шундай долзарб кунларда биз — ўқитувчилар ҳам деҳқонларимизга яқиндан ёрдам бермоқдамиз. Район халқ маорифи бўлими томонидан ташкил этилган «Педагог-82» бригадасида меҳнат қилаётган ҳар бир киши кунига 100-110 килограммдан подбор тераётир. Умуман, шу кунгача уйган хирмонимиз 100 тоннага яқинлашиб қолди.

Бригадамизнинг Ж. Арапов, Н. Стеблев, С. Мўминов, А. Шин сингари аъзолари эса кунлик кўрсаткични 130-140 килограммга етказиб мусобақада пешқадамлик қилишяпти.

И. РАИМБЕКОВ,
Ғалаба районидаги «Педагог-82» зарбдор отряднинг аъзоси.

Халқаро ҳаёт

ДЎСТЛИК МАГИСТРАЛИ

ХЕЛЬСИНКИ, 10 ноябрь. (ТАСС). Фин телеграф бюросининг хабар беришича, бу йилги давом этаётган навигация вақтида Саймен канали орқали 900 минг тоннадан ортиқ юк ташилди.

Ўн тўрт йилдан буён Совет Иттифоқи ва Финляндия Саймен каналидан биргаликда фойдаланмоқда. Мана шу дўстлик магистрали орқали ташилаётган пассажирлар ва юклар оқими тинмай ўсмоқда.

Саймен канали орқали Финляндия ва СССРнинг саноат корхоналари учун экспорт импорт юклари ташишни, Финляндия фирмалари иштирокида Совет Иттифоқи территориясида қурилаётган бир қанча объектлар учун юк ташишни, транзит юк ташишни ташкил этишни «Сайма-Лайнзлимитед» совет-фин акционер жамияти таъминлаб турибди.

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ВАРШАВА, 9 ноябрь. (ТАСС). Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида мамлакатдаги ижтимоий сиёсий вазият кўриб чиқилди ва унга баҳо берилди.

ПАП агентлигининг хабар қилишича, мажлисда яширин шароитда иш олиб бораётган оппозицион кучлар ва Ғарбдаги душман марказлар Польшадаги аҳволни яна кескинлаштиришга даъват этаётганликлари қайд этиб ўтилди. Антисоциалистик оппозиция вазият тобора нормаллашиб, экономикадаги аҳвол босқичма-босқич яхшиланиб бораётганлигига тоқат қилишни истамаяпти.

Мажлисда уқтириб ўтилганидек, давлат маъмурлари мамлакатдаги турмуш осойишталик муҳитида ривожланиб бориши учун, тангликни тезроқ бартараф этиш учун барча воситалардан фойдаланадилар. Ҳукумат ўзининг куч-ғайратлари тартибсизликларни уюштирувчиларнинг режаларини барбод этишга ёрдам беради, деб умид қилади. Забастовкалар ва намойишлар бемаънилигини, улар қонунга хилоф ва хатарли эканлигини ҳали тушуниб етмаган кимсаларнинг ҳаммаси буни англаб олишлари муҳимдир.

Тартибсизликларнинг ташкилотчилари аввалги тажрибадан хулосалар чиқариб олмаганликлари тақдирда, дейилади хабарда, ПХР раҳбарлари тартибни, хавфсизликни ва нормал меҳнатни сақлаш учун зарур бўлгач чораларни қўлланишдан қайтмайдилар. Польша давлати тартиб ва қонунни, шу жумладан ҳарбий ҳолатдан келиб чиқадиган ҳуқуқ нормалари ҳурмат қилинишини таъминлаш учун етарлича куч ва воситаларга эгадир.

ЛИВАНДАГИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ, 9 ноябрь. (ТАСС). Ливан парламенти бугун бўлиб ўтган мажлисда Бош министр Шафиқ Ваззан бошчилигидаги мамлакат ҳукуматига ишонч билдирди. Мудофаа, хавфсизлик, молия ва социал ишлар соҳасида ҳукуматга олти ойлик муддат билан фавқулодда ваколатлар берилди.

Тоғлиқ Ливанда вазият кескин бўлиб турибди. Бу ерда Исроил босқинчилари ўнг христиан отрядлар билан маҳаллий аҳоли ўртасида қуролли тўқнашувлар чиқариб турибдилар. Ана шу тўқнашувлар натижасида ўнлаб ўлдирилган ва жароҳатланганлар бор. Исроил қўшинлари хавфсизликни таъминлаш учун Ливан армияси ва полицияси бўлинмаларининг кескинлик районларига киришига тўсқинлик қилмоқда. Шу муносабат билан маҳаллий сиёсий доираларда Исроил Ливандан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетишни мумкин қадар чўзиш, бу мамлакатни яна гражданлар уруши гирдобига тортиш учун вазиятни кескинлаштириш мақсадида ҳар қандай баҳонадан фойдаланаяпти.

Ливан прогрессив социалистик партиясининг раиси В. Жумблат тоғлик Ливандаги вазиятни «ниҳоятда хатарли» деб таърифлади.

Ливан Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ж. Хави Байрутда гапириб, Исроил АҚШнинг мадади билан Ливан миллий кучларининг сафларига нифоқ солмоқда, деди.

Ҳозирги шароитларда Исроил оккупациясини тўхтатиш, ҳукумат ҳокимиятини мамлакатнинг бутун территориясига ёйиш, қонунга хилоф равишда вужудга келтирилган барча ёт территорияларни йўқотиш йўли билан Ливаннинг бирлигини амалга ошириш, демократик эркинликларга гарантия бериш асосий вазифалар ҳисобланади, деб таъкидлади Ж. Хави.

Исроилнинг Бош министри Бегин фаластинликларнинг Сабра ва Шатила лагерларидаги қирғинликни текширувчи комиссия ҳузурида сўроқ берганлиги хабар қилинади. У шу қирғинлик тўғрисида гўё «ҳеч нарса билмагандим», деб ҳуррезлик учун масъулиятдан қочишга беўхшов уриниб кўрди. Шу билан бирга у маъмурларнинг расмий йўлини тасдиқлади. Ана шунга мувофиқ Сабра ва Шатиладаги қирғинчилик Бегиннинг сўзларига кўра, «сафларимизда талафот бўлмаслиги учун «зарур» бўлганмиш. Аммо каллакесарлар фаластинлик тинч қочоқлар хотин-қизлар, болалар, кексаларни ўлдирганликлари яхши маълум. Америкада чиқадиган «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишича, президент А. Жмайл ҳукумати «қотиллик учун бутун масъулият Исроил оккупациячи қўшинлари зиммасига тушади», деган қатъий фикрда турибди.

УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

● БАҒДОД, 9 ноябрь. (ТАСС). Ироқ — Эрон фронти марказий участкасидаги Ироқнинг Майсан вилояти секторида шиддатли жанглар давом этмоқда. Бу ерда Эрон қўшинлари 6 ноябрдан 7 ноябрга ўтар кечаси ҳужум қилганликлари натижасида Ироқ территориясига кирдилар. Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг бу ерда тарқатилган ахборотида ана шундай дейилади. Кеча эрталаб дейилади ахборотда, Ироқ қўшинлари мазкур районда Эрон армиясининг навбатдаги ҳужумини даф этдилар. Бунда душманнинг 2.572 нафар солдати ўлдирилди, кўп аскарлари ярадор қилинди ва асирга олинди. 9 та танк, 4 та бронетранспортер ва бошқа ҳарбий техника яксон қилинди. Ироқ самолётлари ва вертолётлари кеча бутун кун мобайнида жанг ҳаракатлари районидаги Эрон қўшинларига зарба урдилар.

Эрон артиллерияси, деб хабар қилинади ахборотда, Ироқнинг Басра, Хонакин ва Мандали шаҳарларини тўпга тутди. Граждан аҳоли ўртасида жароҳатланганлар бор.

● ТЕҲРОН, 9 ноябрь. (ТАСС). Эрон қуролли кучлари бирлашган штаби билан «Ислом инқилоби посбонлари» корпуси марказий штабининг маълумотларига кўра, ҳозирги вақтда Эрон қўшинлари Ироқнинг Абу Гураёб, Шарқаний ва Зубайда каби учта чегара постларини назорат қилиб турибдилар. Эрон қўшинларининг бўлинмалари Ироқ территориясининг 10 километргача ичкарисига бостириб кириб бунда душманнинг 1.600 аскарини асирга олган ва юзлаб танк, бронетранспортер, юк машинаси ва бошқа ҳарбий техникасини яксон қилдилар, деб уқтирилади маълумотларда.

● АҚШ томонидан қўллаб-қувватланаётган Гаитининг диктаторлик режими мамлакатда жабр-зулмни кучайтиряпти. Мамлакат аҳолисининг кўп қисми бу зулмдан қутилиш учун бошқа давлатларга қочиб ўтишга ҳаракат қиладилар. Суратда: гаитилик бу қочоқ Флорида соҳилига сузиб ўтаётган пайтда қўлга тушди.

ТАСС фотохроникаси.

ҲАРБИЙ ҲОЛАТ БЕКОР ҚИЛИНИШИНИ ТАЛАБ ЭТМОҚДАЛАР

ИСЛОМОБОД. Покистон жамоатчилиги кенг вакиллари ҳарбий ҳолат бекор қилинишини, қамоққа олинган сиёсий ва касаба союз арбоблари, адвокатлар озод этилишини, ялпи сайлов ўтказилишини талаб қилмоқдалар

«Муслим» газетасининг хабар беришича, мамлакатнинг энг катта шаҳарлари Карочи, Лахор, Файсалобод, Пешоварда бўлиб ўтган митинг ва йиғилишларнинг иштирокчилари ҳарбий маъмуриятнинг ҳозирги ички сиёсат йўлини қораладилар. Карочи журналистлари биргаликда ўтказилган йиғилишда ҳарбий ҳолат дарҳол бекор этилишини, демократик ҳуқуқлар ва эркинликлар таъминланишини талаб қилиб чиқдилар. Маҳаллий адвокатлар уюшмаси Файсалободда ташкил этган митинг иштирокчилари ҳарбий маъмурларнинг Карочи ва Лаҳорда юристларни қамоққа олганлиги мамлакатдаги вазиятни янада кескинлаштирди, деб таъкидладилар. Митингда қабул қилинган резолюцияда мамлакатда демократияни тиклаш учун курашаётган барча адвокатлар ташкилотлари билан бирдамлик изҳор қилинди, деб таъкидлайди «Муслим» газетаси. (ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИ ЯКУНЛАРИ

АНТАНАНАРИВУ, 9 ноябрь. (ТАСС). Мадагаскарда президент сайлови бўлиб ўтди. Сайловда давлатнинг ҳозирги бошлиғи Дидье Рацирака ғалаба қозонди. Дастлабки маълумотларга кўра, сайловчиларнинг 70 процентдан кўпроғи унинг учун овоз берган. Унинг бирдан-бир рақиби монима оппозицион партиясининг раиси Мундза Дзауна овозларнинг 20 процентдан сал кўпроғини тўплай олди.

Сайловнинг узил-кесил натижалари яқин кунлар ичида эълон қилинади. Шу сайлов чоғида Мадагаскарнинг ҳозирги президенти иккинчи етти йиллик муддат билан давлат бошлиғи лавозимига мандат олди.

Президент Дидье Рацирака сайлов арафасида радио ва телевидение орқали миллатга мурожаат қилиб, ўзининг Малагасия социалистик революцияси хартиясига, Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан дўстликка доимий содиқ эканлигини таъкидлади. Социализм, деди у, — мамлакатни ҳозирги қийинчиликлардан халос қилишга ва унинг барқарор ривожланишини таъминлашга қодир бўлган бирдан-бир йўлдир.

АЛЛОМАСИ

цесси) биринчи бўлиб ўнлик системаси асосида тўрт арифметик амал қоидаларини баён этган ал Хоразмий номи билан боғлиқ», деб алоҳида таъкидлайди.

Алгоритмлар, алгоритмизация фан тарихида тамоман янги йўналишни вужудга келтирди, ҳозирда алгоритмлар техника, кибернетикада ҳам ниҳоятда кенг равишда қўлланилмоқда.

Булардан ташқари Хоразмий, Шарқда биринчи бор яратилган тригонометрик таблицаларнинг муаллифи сифатида ўрта аср Шарқида тригонометрия ва геометрия соҳасидаги тадқиқотларни бошлаб берди. Шунинг учун йирик тадқиқотчилар фан тарихидаги икки даврни Хоразмий номи билан узвий боғлаган ҳолда таърифлайдилар. Шарқда IX асрнинг биринчи ярми «Хоразмий даври» деб аталса, «Ал жабр ва ал-муқобала»нинг XII асрда лотин тилига таржима қилиниб Европага маълум бўлишидан бошланган даврни «Европа алгебрасининг бошланиш даври» деб юритадилар.

Ал Хоразмий Ўрта аср Шарқида астрономияга оид биринчи асарнинг ҳам муаллифидир. Бу асар «Зиджи—Хоразмий» номи билан бизгача лотин тилида етиб келган.

Атоқли совет арабшуноси академик И. Г. Крачковский «Шуни шубҳасиз таъкидлаш мумкин, ал-Хоразмийнинг астрономик зиджи ғарбий Европада сўнгги астрономияга оид асарларнинг вужудга келишига асос бўлди» деб ёзган эди. Ҳақиқатан ҳам Хоразмийнинг астрономияга оид асари ўрта асрдаги астрономия билимларининг ривожида янги саҳифа очди. У ўзига қадар мавжуд бўлган барча астрономик — билимларни умумлаштирган ҳолда уларни маълум тартибга солиб берди. Хоразмий яратган Зидж XV асрларга қадар ёки Улуғбеккача барча бошқа зиджларга асос бўлиб хизмат қилди.

Хоразмий Ўрта аср «мусулмон» Шарқида биринчи бўлиб географияга оид «Ер сурати китоби» («Китоб сурат ал-арз»)ни яратиб, география фанининг ривожига жуда катта ҳисса қўшди. Машҳур олим бу асарида қадимги юнон манбалари ва биринчи навбатда Птолемей «географияси» ҳамда унгача шарқда турли тилларда яратилган манбаларга асосланган ҳолда, кўп географик тушунчаларга ва жумладан, Птолемей маълумотларига янгиликлар киритди. Ер сатҳининг турли томонлари ҳақидаги маълумотларни бойитди. Биринчи бўлиб экватордан ер полюсларига томон йўналишдаги 7 иқлим, янги географик нуқталар, регионлар, Ўрта Ер денгизининг ҳажми ҳақида янги ва аниқ ҳисоб ва фактлар берди.

Ўрта асрда биринчи бўлиб ўз асарларида ернинг географик картасини яратган ва бу билан картографияга асос солган олим Хоразмийдир.

Хоразмийнинг яна бизга астролябия асбоби ва соат тузилишига оид яна уч рисоласи ҳам арабча нусхада етиб келган. Олимнинг тарихий асар яратганлиги ҳақидаги манбалардаги турли фикрлардан ташқари, унинг бу соҳадаги фаолияти ҳақида бошқа ҳеч қандай маълумотга эга эмасмиз. Лекин Ўрта аср Шарқида тарихий асарлар IX асрнинг охири ва X асрларда вужудга келганлигини назарга олсак, Хоразмийнинг Ўрта аср тарихшунослигининг ҳам ибтидосида турганлигини, унинг асосчиси бўлганлигини ҳам қайд этамиз.

Хоразмийнинг «Ҳикмат чўққилари» асари бизгача етиб келмаган, лекин асарнинг номи фалсафий мазмунга эга эканлигига муаллиф илмнинг умумий масалалари, қиммати, аҳамиятини ўрганишга ҳам катта эътибор берганлигига ишора этади.

Умуман Хоразмий фақат аниқ фанлар ва улар фойдаланадиган илмий асбоблар билангина эмас, балки замонасининг ижтимоий-тарихий масалалари билан ҳам яқиндан қизиққанлиги унинг асарларидан маълумдир.

Шундай қилиб, фан тарихида Хоразмий алгебрани яратувчи, алгоритмнинг асосчиси, биринчи тригонометрик таблицалар ижодкори, Яқин ва Ўрта Шарқ, Ўрта Осиёда география ва историографияни бошлаб берган, ўнлик системаси ва унга асосланган тўрт амални Европа илмига биринчи олиб кирган ва бу билан фанда революция ясаган ноёб талант, гениал олим, теран қомусий ақл эгаси сифатида машҳурдир. Унинг илмий жасорати, буюклиги, дунё маданиятига қўшган ҳиссаси фақат айрим фанлар соҳасидаги улкан ютуқлари билангина белгиланмайди. Олим ўз ижодида қулдорлик даври эришган, хусусан қадимги Греция илмий ютуқларининг куч-таъсирини якунлаб, янги ижтимоий-иқтисодий формациянинг туғилиш жараёнида янги илмий ихтироларга эҳтиёж кучайган бир даврнинг ақлий интилишлари, илмий қудрати, потенциал кучи, йўналиши ва характерини ифодалади.

Мусо Хоразмий ўз асарлари, илмий фаолияти билан турли халқлар (Ҳинд, Ўрта Осиё, Эрон, Юнон, араб ва бошқа халқлар) эришган илмий ютуқлардан ижодий фойдаланишнинг қанчалик самарадор эканлиги, маданиятларнинг ўзаро таъсири, синтези янги илмий ғояларнинг вужудга келишига қанчалик ижобий таъсир этишлигини исботлади ва бу билан сўнгги илмий тараққиёт ва илм аҳлига ижобий намуна кўрсатди.

Хоразмий ўзи раҳбарлик қилган «Донолик уйида» турли халқ ва дин вакилларининг бирга ижодий меҳнатини уюштира олди ва бу билан илмий ҳамкорлик катта ютуқларни қўлга киритиши мумкинлигини намоён этди.

Хоразмий дунё фани ва маданияти ривожида чуқур ва сўнмас из қолдирди. Унинг алгебра ва арифметикага оид рисолалари XII асрдаёқ Роберт Честерский ва Герард Кремонский томонидан лотин тилига ва сўнгра Европанинг барча бошқа тилларига таржима этилди.

Совет Иттифоқида, Ўзбекистонда ҳам Хоразмийнинг илмий фаолияти, меросини ўрганишга катта эътибор бериб келинмоқда. Совет олимларидан И. Ю. Крачковский, А. Н. Колмогоров, А. П. Юшкевич, Қори-Ниёзий, С. Х. Сирожиддинов, М. А. Салье, Б. А. Розенфельд, Н. Д. Сергеева, Ю. А. Копелевич, Х. Хасанов, Г. А. Матвиевская, А. Файзуллаев, А. Аҳмедов каби олимлар Хоразмий мероси, унинг фан тараққиётига қўшган улкан ҳиссасига бағишлаб қатор тадқиқотлар олиб бордилар.

Ўзбекистонда қатор мактаб, кўча, колхозларга Ўрта Осиёлик буюк олим, ватандошимиз Мусо Хоразмий номи қўйилди.

Хоразмийнинг 1200 йиллик юбилейига тайёргарлик муносабати билан Ўзбекистон Фанлар Академияси, Шарқшунослик ва математика институти томонидан олим асарларининг тўплами рус ва ўзбек тилларида, унинг астрономия ва географияга оид рисолаларининг биринчи маротаба таржимаси кўп нусхада нашр этилади. Хоразмийга бағишланган қатор тадқиқотлар тайёрланмоқда — буларда олимнинг турли фан соҳаларига қўшган ҳиссаси, дунё фани ва маданияти ривожида тутган ўрни ҳар томонлама ёритиб берилади.

Музаффар ҲАЙРУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, Беруний номидаги Шарқшунослик институти директори.

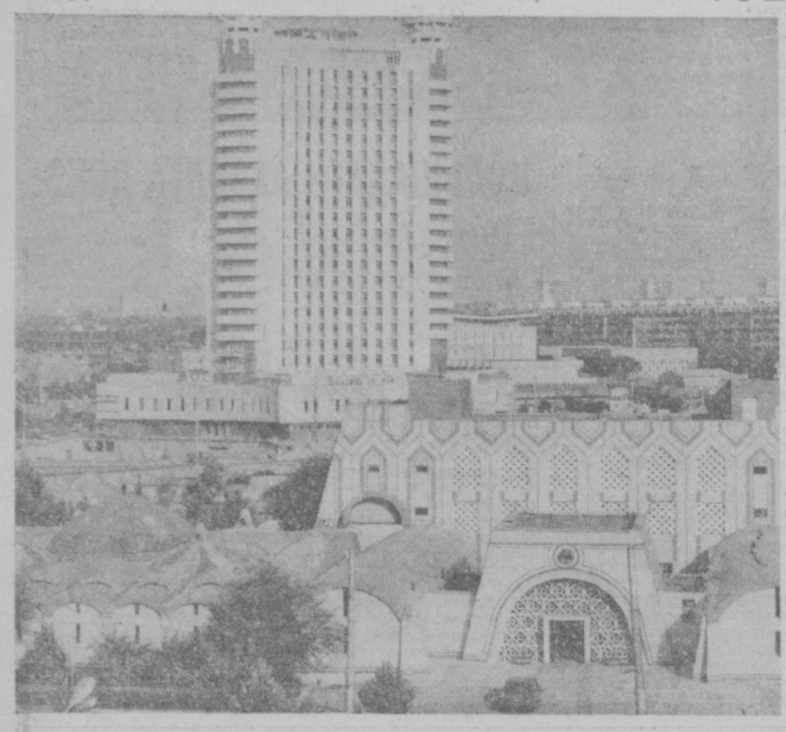

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. «Москва» меҳмонхонасининг умумий кўриниши.

ТАСС фотоси.

КАЛИНИН РАЙОНИ ЯНГИЛИКЛАРИ

КАСБ ЎРГАНИБ, МАЛАКА ОШИРИБ

«ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» район бирлашмаси колхоз ва совхоз учун қишлоқ хўжалиги мутахассислари тайёрлаб беришга катта эътибор бераяпти. Масалан, 1981 йили бу ерда 300 га яқин турли касб эгалари тайёрланди ва малакаларини оширди.

Яқинда яна 180 киши механизаторлик, гувоҳномасини олди. 125 нафар мутахассис ўз касблари бўйича малака ошириб, колхоз ва совхозларга қайтдилар.

ПОСЁЛКАДА МАРШРУТЛИ ТАКСИ

КЕЙИНГИ йилларда район маркази тобора чирой очиб, гўзаллашиб боряпти. Қисқа вақт ичида посёлкада кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қад кўтарди. Шу билан бирга аҳоли сони ҳам тез суръатлар билан ўсиб бормоқда.

Ўтган йили Калинин посёлкаси аҳолисининг истаги инобатга олиниб, Тошкент метросининг Собир Раҳимов станциясидан район марказига қатновчи маршрутли такси линияси очилган эди. Яқинда йўловчиларга яна бир қулайлик яратилди. Посёлкага Қуйлиқдан маршрутли такси қатнай бошлади.

ШАҲАРГА ЎХШАБ КЕТАДИ

ШУ КУНЛАРДА районнинг қайси бир қишлоғига борманг бекатлардаги автопавильонларга кўзингиз тушади. Калинин посёлкаси территориясида ҳам соябонлар қуришга катта эътибор берилаяпти. Павильонларнинг иккитасини район йўл қурилиши ва ремонти бошқармаси бунёд этаяпти. Н. Алимов бошчилик қилаётган бригада аъзолари автопавильонларни яқин кунларда фойдаланишга топширишади.

ЕТТИНЧИ АМБУЛАТОРИЯ

КУЙБИШЕВ номли колхоз аъзолари яна бир қулайликка эга бўлдилар. Хўжалик марказида қишлоқ врачлик амбулаторияси барпо этилди. Бу ерда стоматология, хирургия, педиатрия, гинеколог-акушерлик, физиотерапия кабинетлари мавжуд.

Бу район аҳолисига хизмат кўрсата бошлаган еттинчи амбулаториядир. Уч йил аввал улар сони иккита эди, холос.

М. БОТИРОВ.

ЕЛЕНА НОМИ БИЛАН

КЎЧАЛАРИМИЗ ТАРИХИДАН

Пойтахтимиздаги катта-кичик кўчаларнинг ўз «таржимаи ҳоли» бор. Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари номи билан аталган кўчалар ҳам шаҳримиз тарихини ўрганишда муҳим ўрин тутади. Ана шундай кўчалардан бирининг тарихи билан таништирмоқчимиз.

Сиз Совет Иттифоқи Қаҳрамони Елена Стемпковскаянинг номини яхши билсангиз керак. Бу довюрак ва жасур қиз Улуғ Ватан урушида моҳир алоқачи сифатида алоҳида жасорат кўрсатган.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг собиқ студенти Елена Стемпковская 1942 йилнинг баҳорида ўз ихтиёри билан фронтга кетади. Бу мард қиз ўша кезларда ёзган хатларидан бирида, лозим бўлса она-Ватани учун қаҳрамонларча қурбон бўлишга, афсонавий Данко каби иш тутишга тайёр эканлигини изҳор қилганди.

Тақдирни қарангки, худди шундай бўлди ҳам. Волга бўйида олиб борилган оғир жангларнинг бирида у душман радиостанциясини портлатади. Аммо ўзи фашистлар қуршовида қолади. Уни вахшийларча азоблайдилар, икки қўлини чопиб ташлайдилар. Шу аянчли аҳволда Еленани отиб ташлаш учун олиб кетишаётганда у: «Барибир, ҳеч нарсани айтмайман, сенларнинг ўлиминг яқин», — деб хитоб қилганини шу атрофдаги деҳқонлар эшитишганди.

Тошкентлик комсомол қиз Е. Стемпковскаянинг ана шу жасорати ҳақидаги материал «Комсомольская правда» газетасининг 1942 йил 7 октябрь сонида босилиб чиққан. Мардларча ҳалок бўлгандан сўнг унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Қаҳрамон қиз туғилган Мазуршчина қишлоғидаги мактаб ҳам Е. Стемпковская номи билан аталадиган бўлди. Тошкентдаги катта кўчалардан бири эса унинг номига қўйилди.

Шунингдек, Елена Тошкент Давлат педагогика институтидаги студентлар рўйхатидан абадий фахрли ўрин олди. Мазкур институтнинг вестибюлида Е. Стемпковскаянинг бюсти ўрнатилган. Белоруссиялик меҳмонлар серқуёш республикамизга ташриф буюришганда албатта бу олий ўқув юртига келиб, ҳамюртлари хотирасини эсга олиб бюст пойига гулчамбарлар қўйишади.

Елена Стемпковскаянинг жасорати ҳақида қатор мақолалар ҳам ёзилди. Журналист А. С. Казакованинг «Улар билан Ватан фахрланади», «Ўзбекистонлик қаҳрамонлар жасорати» номли китоби орқали бу қаҳрамон студент тўғрисидаги маълумотлар билан батафсил танишиш мумкин. Олим Т. Жўраевнинг «Ватаннинг содиқ фарзандлари» деб номланган китобида ҳам Совет Иттифоқи Қаҳрамони Елена Стемпковская кўрсатган жасорат ҳақида маълумотлар берилган. Ана шу манбалар ва матбуотда эълон қилинган материаллар яқинда алоҳида библиографик кўрсаткич тўпламига жамланди.

А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ПОЙТАХТ ТЕАТРЛАРИДА

«ЁШ ГВАРДИЯ»НИНГ КАТТА САҲНАСИ

Ўзбек Давлат «Ёш гвардия» театри ўзининг бу йилги 15-мавсумини М. Каримовнинг «Интилганга толе ёр» асари билан бошлади. Истеъдодли режиссёр Ҳабибулла Файзиев саҳналаштирган бу спектаклда республикамиз пахта далаларида жонбозлик кўрсатаётган комсомол-ёшлар ҳаёти ўз ифодасини топган. Асарда район комсомол комитетининг секретари образини яратган Умида Аҳмедованинг ижодий изланиши, ёш раҳбар ролини томошабинга тўлақонли етказиб бериши эътиборга лойиқдир.

— Мавсумни бу асар билан бошлашимиз бежиз эмас, — дейди режиссёр, — ҳозирги пайтда минг-минглаб комсомол-ёшларимиз бепоён пахтазорларда фидокорлик кўрсатаяптилар. Шу жиҳатдан ҳам бу асар далалардаги ижодий жўшқинликка ҳамоҳанг бўлиб кетди.

Театр актёрлари учун янги мавсум анча сермазмун ва янгиликларга бой бўлиши кутилмоқда. Ижодий коллектив доҳий Ленин образи устида жиддий иш олиб бормоқда, ёзувчи ва драматурглар билан ҳамкорликни кучайтирмоқда.

Театр репертуари Ў. Умарбеков, Ў. Хошимов, М. Каримов, М. Ҳайруллаев, А. Иброҳимов, Исфандиёр, Ш. Бошбеков каби ижодкорларнинг асарлари билан бойиди. Мольернинг «Зўраки табиб», Ҳамзанинг «Холисхон», Абдулла Қодирийнинг «Меҳробдан чаён» асарларини саҳналаштириш устида қизғин ижодий иш олиб бориляпти. Ёш драматургларнинг ҳам янги асарларини саҳналаштириш кўзда тутилган.

Шу кунларда ҳамма санъаткорлар қатори театр актёрлари ҳам ўзларини пахтакор деб ҳис этмоқдалар. Улар ўз оталиқларидаги Пискент районининг Тельман номли колхозида бир неча бор учрашувлар, концертлар уюштирдилар. Қатор санъаткорлар шу райондаги «Гулистон» колхозида пахта йиғим-теримида иштирок этмоқдалар.

— Бу йилги ўз ижодий меҳнатимизни ҳам, далалардаги камтарона хизматимизни ҳам СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига туҳфамиз деб биламиз ва бу шонли санани муносиб кутиб оламиз, — дейди режиссёр Ҳабибулла Файзиев.

Биз ҳам режиссёрнинг ниятларига тилакдошмиз. Театр коллективига янги мавсумда муваффақиятлар тилаймиз.

М. ҲАМРОЕВА,
Н. Островский номли Тошкент театр ва рассомчилик институти студенти.

ЯНГИ КЎРГАЗМАЛАР

«ТОШКЕНТ — ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК ШАҲРИ»

СССР Халқлари дўстлиги музейининг коллективи шу кунларда республикамизнинг пойтахти Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига катта тайёргарлик ишларини олиб бормоқда. Шулардан бири «Тошкент — тинчлик, дўстлик ва меҳнат шаҳри» деб номланадиган кўргазмадир. Кўргазмани яратишда музей фондларида сақланаётган Тошкентнинг тарихи, 1966 йилги зилзиладан кейин шаҳарни қайта тиклаш ишлари, шаҳар корхоналарининг иттифоқчи республикалар шаҳарларидаги турдош корхоналар билан олиб бораётган дўстлиги ва ҳамкорлиги тўғрисидаги материаллардан кенг фойдаланилади.

Бундан ташқари кўргазмадан Тошкент билан биродарлашган шаҳарлар, Тошкентда бир неча йиллардан буён муваффақиятли ўтказилиб келинаётган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестиваллари, халқаро ва Бутуниттифоқ анжуманларга доир воқеаларга ҳам ўрин берилади.

Музей илмий ходимлари Тошкентнинг катта тўйига атаб бир неча мавзуларда лекциялар тайёрлайдилар ва уларни шаҳар корхоналари, муассасалари, мактабларида ўқийдилар. Бу лекциялар «Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилишининг объектив-прогрессив оқибатлари», «Тошкент-Туркистонда революцион ҳаракатнинг маркази», «Тошкент кеча, бугун, эртага», «Тошкент фронтга», «Ўзбекистон СССР халқларининг қардошлик оиласида», «Тошкент корхоналари съезддан съездгача», «Тошкент — тинчлик, дўстлик ва меҳнат шаҳри», «Тошкент меҳнаткашларининг тинчлик фондига қўшган ҳиссаси» каби мавзуларни қамраб олади.

А. ПУЛАТОВ.

«УСТИДАГИСИ» ҲАМ ХАРИДОР ГАРДАНИГА...

Яқинда «Узспортторг»га қарашли 2-магазиндаги айрим эгри қўл сотувчиларнинг қилмиши фош этилди. Тергов давомида магазин бўлим мудири А. Мусаев мунтасил қўл остидаги сотувчиларга келтирилган моллар устига нарх қўйиб сотишга мажбур қилганлиги аниқланди.

Шу йилнинг 14 апрелида магазинга базадан 5 та «Иж-планета-3» кажавасиз мотоцикллари ажратилганини эшитган бўлим мудири қўлида ишлайдиган сотувчилар — Козимбек Рихсиев ҳамда Фазлиддин Насриддиновларни чақириб, тегишли харидорлар топишни буюрган.

— Эски «мижоз»лардан бўлса, яна яхши, — деган Абдусолиҳ мақсадини яширмай, — улар бундай мотоцикллар камёблиги, устида «харажати» борлигини, чиқимсиз келмаслигини яхши билишади. Шунинг учун «кепак савдоси» қилиб ўтирмай, айтганингни ташлаб кетаверишади.

Албатта, бу ўринда айбни фақат сотувчиларни қинғир йўлга бошлаган бўлим мудирига ағдариш ҳам бир қарашда тўғри эмас. Сотувчилар ҳам азалдан «юмшоқ хўракка» ўрганишган, нафс балосига гирифтор бўлишган. Акс ҳолда «биз ҳаромдан хазар қиламиз, қалтис ишга қўл урмаймиз, мотоциклларни ўз нархида сотамиз» деб мудирнинг раини қайтаришлари мумкин эди. Лекин Рихсиев ҳам, Насриддинов ҳам бундай қилмади.

Сўроқ протоколлари, айбланувчи ҳамда жабрланувчилар берган кўрсатмаларга эътибор берилса, бор гап «мана ман» деб сув бетига қалқиб чиқади, қўяди.

А. МУСАЕВ: «Узспортторг» базасидан мол олиш учун буюртма бериш, молларни саралаш ишлари менинг зиммамда эди. «Иж-планета-3» кажавасиз мотоцикллар ноёб, харидоргир. Шу сабабли сотувчилар Рихсиев ҳамда Насриддиновларга улар устига нарх қў-

ҚАЛЛОБЛАРНИ ФОШ ЭТАМИЗ

йиб сотиш, олдиндан харидор топиб қўйишни тайинладим. «Устига» олинган пуллар ўртада тақсимланарди. 20 апрелда ҳам шундай қилинди. Базадан келтирилган 5 та мотоцикл магазинга туширилмай, тўғри машинадан сотиб юборилди.

К. РИХСИЕВ: Ҳар ойда базадан «Иж-планета-3» мотоцикли олиб туриларди. Мудиримиз айтганини қилиб олдиндан харидор топиб, ортиқча нархда сотардик. Кўрилган фойда ўртада тақсимланар эди. Тўймуродовга 750 сўмлик мотоциклни 1200 сўмга сотганимга иқрорман.

Ф. НАСРИДДИНОВ: Абдусолиҳ акам «мотоцикларни ўз нархида сотмаганлар, базадан ҳаражат билан келтирилади. Уни қоплашимиз, ўзимизга ҳам озгина «чой-чақа» қолиши керак» деб тайинлар эдилар. Шунинг учун ҳам 20 апрелда 750 сўмлик учта мотоциклни 850 сўмдан сотдим.

Бу магазинда «устидаги харажатларни» қоплаш, товламачилик, порахўрлик одат тусига кириб қолганлигини дангал айтиш керак. Қашқадарёлик Қўрғонбой Хўжамқулов ва Ашур Холмуродов, сурхондарёлик Қурбон Худойназаров ва Ўнгбой Эргашев, Чиноз районидаги Эски Тошкент қишлоқ Советида яшовчи Раҳим Абдиев ва бошқалар ўз вақтида «холис хизматлари» учун Рихсиев ва Насриддиновларга 100 сўмдан 550 сўмгача «чой-чақа» ташлаб кетишган.

Мана, тошкентлик харидор М. Тўймуродовнинг терговда берган кўрсатмаси:

— 17-апрелда мотоцикл сотиб олиш учун магазинга кирган эдим. Козимбек Рихсиев «Сиз айтган нарса уч кундан сўнг келтирилади. Устида 450 сўм харажати бор» деди. Мен рози бўлдим. Белгиланган куни кассада ўтирган Ф. Насриддиновга 775 сўм узатдим. У 749 сўм 49 тийинга чек уриб, счёт ёзиб берди. Лекин пулнинг қайтимини бермади. Келишилган 450 сўмни омборда берарсиз» деб ўз ишини қилаверди...

«Устидаги харажат»ни қоплаш айрим озиқ-овқат магазинларида ҳам «муваффақиятли» амалга ошириляпти. Мана баъзи мисоллар.

Киров райпишчеторгига қарашли 13-магазин сотувчиси Абдужалол Қаҳҳоров савдо соҳасида анчадан бери ишлайди. У ҳам харидорни шилишга ўрганиб қолган. Унинг «иш услуби» бошқачароқ — харидорга яхши муомала қилиб, авраиди-ю «чой-чақа»ни «ҳалоллаб» уриб қолади. Ҳа, десангиз у «ҳамма нарса устида ҳаражати» билан келади, — дейди мулойимлик билан. Яқинда А. Қаҳҳоров икки харидорга ароқ ва сигарета сотиб, уларнинг ҳар бирндан 2 сўм 20 тийин ва 2 сўм 80 тийиндан чегирган пайтда қўлга тушди.

Шу магазинга қарашли филиалда кичик сотувчи бўлиб ишлайдиган Иззатилла Исматуллаев ҳам А. Қаҳҳоровдан қолишмас экан. У «шошма-шошарлик» қилиб харидорга мўлжаллагидан 1,5 сўм кам қайтарибди.

Жиноят — хоҳ катта бўлсин, хоҳ кичик, жазосиз қолмайди. Гарчи юқорида номлари қайд қилинган ҳаромхўрлар тегишли жазо олган бўлсалар-да, бошқаларга сабоқ бўлсин учун эслатиб ўтмоқчимиз, ҳар қандай ортиқча чиқимлар, «устидаги ҳаражат»лар, «бер-бер»лар, «шошма-шошарлик» натижасидаги «янглишишлар» беҳуда гап. Бу — эгри қўллик, юлғичлик ва қаллобликни ниқоблаш учун баъзи учар сотувчилар томонидан ўйлаб чиқилган сафсата.

«Устидаги ҳаражат»ни пеш қилиб, ўндан тўққизни ураётганларни аёвсиз фош қилайлик.

С. АЛИМОВ.

АХБОРОТ БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ҚУРУВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Оҳангарон районидаги «Ғаллақудуқ» совхозида йирик чўчқачилик комплекси барпо этилаётир. Комплекс зарбдор комсомол қурилиши деб эълон қилинган. Бунёдкорлик ишларини Олмалиқ, Ангрен, Оҳангарон шаҳарларининг комсомол-ёшлари жадал суръатлар билан олиб боришяпти.

Зарбдор объект ёшлари бу йил область Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлган Тошкент маданият институтининг «Нилуфар» ансамбли билан учрашдилар. Ҳаваскор санъаткорларнинг ҳар бир чиқишларини ёшлар олқишлар билан кутиб олдилар.

Г. ҚОРИЕВА.

•

КОМАНДИР ТАШАККУРИ

Областимизнинг турли районларидан ҳарбий хизматга чақирилган Набижон Рустамов, Рамил Муҳамедшин, Нурлан Қуролбоев, Орифжон Йўлдошев, Зокир Пўлатовларга «Н» бўлими командири тантанали йиғилишда раҳматнома эълон қилди ва ёрлиқлар билан тақдирлади.

Бу йигитлар хизмат қилаётган бўлинма қурувчилари ўз вазифаларини аъло даражада ўтамоқдалар. Уларнинг куч-ғайратлари билан кўпхонали турар-жой биноси муддатидан анча илгари фойдаланишга топширилди.

А. РИХСИБОЕВ.

* * *

Шунингдек, редакциямизга Ангрен шаҳридан Т. Шералиев, Бўка районидан Ҳ. Асроқулов, Тошкент районидан Т. Дўсонов, Коммунистик районидан М. Ҳасановалар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ШАХМАТ. Совет шахматчилари жаҳон олимпиадасида муваффақиятли иштирок этаётирлар. Эркаклар командаси ўнинчи турда Швецария терма командаси билан учрашиб, 4:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Каспаров, Беляевский, Таль, Юсуповлар муҳим ғалабани қўлга киритди. Бу ғалаба билан командамиз голиблик мавқеини янада мустаҳкамлади.

Аёллар командаси ҳам пешқадам. Улар югославиялик шахматчилар билан куч синашдилар. Бу ўйин кеча ниҳоясига етди.

СТОЛ ТЕННИСИ. Тошкентлик спортчи Флюра Булатова СССР терма командаси составида Италиянинг очиқ чемпионатида иштирок этди. У мусобақаларда муваффақият қозониб, кўксига бир йўла уч медаль — олтин, кумуш ва бронза тақди.

СУВ ПОЛОСИ. Мамлакат чемпионатининг олий лигасида иштирок этаётган Тошкентнинг «Меҳнат» командаси навбатдаги тур ўйинларини Боку шаҳрида ўтказаётир. Вотерполчиларимиз турнир жадвалида ўзлари билан бирга сўнгги ўринларни эгаллаб турган Минскнинг СКА командаси билан учрашдилар. Гарчи учрашув қоидасини бузганлиги учун командамизнинг етакчи ҳужумчиси, жаҳон ва олимпиада чемпиони Эркин Шагаев ўйиндан четлаштирилган бўлса-да, ҳамшаҳарларимиз ҳамжиҳатлик билан ҳаракат қилдилар. Натижада улар ўз рақибларини 11:5 ҳисобида мағлуб этишди.

ХОККЕЙ. Мавсумни муваффақиятли бошлаган Тошкентнинг «Бинокор» командаси сўнгги тур ўйинларида кетма-кет мағлубиятга учрамоқда. Бу сафар тошкентликлар Қозон шаҳрида маҳаллий Урицкий номли спорт клуби билан майдонга тушдилар. Ҳар икки учрашувда ҳам майдон эгаларининг устунлиги сезилиб турди. Учрашувларда 8:1 ва 5:2 ҳисоблари қайд этилди.

Тошкентликлар навбатдаги тур ўйинларини 14 ва 15 ноябрь кунлари Новосибирск шаҳрида СКА командаси билан ўтказадилар.

ФУТБОЛ. Яна икки турдан сўнг республика чемпионати мусобақалари якунланади. Мусобақаларда областимиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Бўканинг «Механизатор» ва Ғалаба районининг «Ғалаба» командалари турнир жадвалининг ўрталаридаги қаторларнинг бирини эгаллаб туришибди. Ўтган турда «Механизатор» номаълум сабабга кўра Сурхондарёга бораолмади. Натижада командамизга мағлубият ёзилди. «Ғалаба» командаси эса Фарғонада «Бешариқ» командаси билан учрашиб, муҳим икки очкони (ҳисоб 1:0) ўз ҳисобига ёзиб қўйди.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ТОШКЕНТДАГИ 57-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА
1982—1983 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Совуқ металларга қирқиш йўли билан ишлов берувчи универсал токарь, фрезерловчи, саноат ускуналари ремонти бўйича механик-слесарь, саноат ускуналари ремонти ва эксплуатацияси бўйича электрик, электр-газ пайвандловчи, автомобиль ремонти бўйича слесарь, ОТК контролёри, электр слесарь, кабель ишлаб чиқариш бўйича электромонтёр, мебелсоз-дурадгор, саноат совитиш қурилмалари ремонти ва эксплуатацияси бўйича машинист, кучланиш тармоқлари ва электр жиҳозларининг электр монтажчиси.

Ўқиш муддати — 1 ва 3 йил.

8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

8-синф маълумоти билан қабул қилинганлар уч йил ўқишади ва тўлиқ ўрта маълумот олганликлари ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар. Ўқувчилар кунига уч марта овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар, бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади. 10-синф маълумоти билан электр слесарь, кабель ишлаб чиқариш бўйича электромонтёр, кучланиш тармоқлари ва электр жиҳозларининг электр монтажчиси ихтисослиги бўйича ўқишга кирганлар ҳар ойда 76 сўм стипендия оладилар, ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида уларга иш ҳақининг 50 проценти берилади.

Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган ва электр монтажчи ихтисослиги бўйича ўқишга кирган ўсмирларга ётоқхонадан жой берилади.

Ўқиш муддати қисқартирилган (10-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — 7,5 ой, 8-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — 10,5 ой).

Билим юртида ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битирганлар техникум ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар корхоналарда мажбурий ишлашдан озод этилиб, ўқишни давом эттириш учун ўрта ва олий ўқув юртларига йўлланади.

Билим юртининг яхши спорт базаси, техника ижоди тўгараклари бор, «Смена» вокаль-чолғу ансамбли ва «Тенгдош» дискоклуби ишлаб турибди. Ёшларнинг ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, автобиография, характеристика, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), яшаш жойидан справка, 4 та фотосурат (3x4 см ҳажмида).

Туғилиш ҳақидаги гувоҳнома (паспорт), ҳарбий учетда турганлиги ҳақидаги гувоҳнома (ҳарбий билет) шахсан олиб келиб кўрсатилади.

Аризалар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Адресимиз: Тошкент шаҳри, 164-алоқа бўлими, Високовольт массиви, 3-сектор (метронинг «М. Горький» станциясидан 4-автобусда «7-поликлиника» бекатигача, 6, 13, 22-трамвайларнинг, 18-троллейбуснинг «Маиший хизмат уйи» бекатигача борилади).

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ТОШКЕНТ КОММУНАЛ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
10-синф ҳажмида маълумотли ўқувчиларни
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
КЕЧКИ БЎЛИМГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

металлга қирқиб ишлов бериш, мебель ишлаб чиқариш.

АРИЗАЛАР 1982 ЙИЛ 14 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: **математика** (оғзаки), **она тили ва адабиёти** (ёзма).

Ўрта мактабни ёки ўрта ҳунар-техника билим юртини 4 ва 5 баҳолар билан тамомлаганлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Имтиҳонлар — 15 ноябрда бошланади.

Техникум адреси: 700070, Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 25-уй (4, 9, 11, 24, 7, 28-трамвайлар; 18, 54-автобуслар; 13, 16-троллейбусларнинг «Океан» магазини» бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горнчилар қаердасиз!». 10.25 — Камер оркестри ижро этади. 10.35 — «Конгрессдаги жентльменлар». Телеспектакль. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — «Рус тили». 16.40 — «Қўшиқ инсон билан қолади». 17.30 — «Бугунги Ангола». Телеочерк. 18.00 — «Шахмат мактаби». 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Фан ва техника. Киножурнал. 19.40 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Солдат мемуарлари» 4-фильм. Ҳужжатли фильм. 23.00 — Дунё воқеалари». 23.15 — Концерт.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.30 ва 10.45 — Табиатшунослик. 4-синф. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 13.40 — Испан тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 ва 12.40 — Н. А. Некрасов лирикаси. 9-синф. 12.05 — «Оналар мактаби». 13.10 — География. 6-синф. 14.10 — «Империянинг емирилиши». Бадиий фильм. 14.45 — Ромен Роллан ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар 18.45 — Театрлар. 19.15 — Фильм-концерт. 19.30 — «1982 йилги СССР Давлат мукофоти лауреатлари». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Спорт ҳафталиги». 21.15 — «Мария Вороновaнинг беш йиллиги». Телеочерк. 21.30 — «Время». 22.05 — «Шафқатсизлик». Бадиий фильм.

ЎзТВ-I 11.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 12.00 — Болалар учун концерт. 12.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 13.00 — «Энг охирги кун». Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — «Эврика». 19.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари ҳаётга 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Телефильм. 20.00 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт.

ЎзТВ-II. 18.10 — Телефильм. 18.20 — Назарий механика. 19.20 — «Қиш — шаҳар хўжалиги учун масъулиятли давр». 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Асов дарё ўзанида». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — МТ-II.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|XI да **Нодирабегим**, 12|XI да **Бой ила хизматчи**, 13|XI да **Кузнинг биринчи куни**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11|XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 12|XI да **Тўйдан олдин томоша**, 13|XI да **Хизматингизга тайёрмиз**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва «Комедия цирки» артистларининг гастроллари (11|XI да 19.30 да).**

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг Тошкент область агросаноат бирлашмаси коллективи Паркент район «Соҳибкор» совхози бош экономисти
Нишонбой Ўтаевич АППАНОВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02337. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1725.